

1780.-2010.

230 godina
OŠ „Ljubo Babić“
Jastrebarsko

Autori: Martina Tunuković, Mario Samarin

Izdavač: OŠ „Ljubo Babić“

Urednici: Martina Tunuković, Mario Samarin

Grafički dizajn: L2 studio, Zagreb

Tisak: Profil

Naklada: 400 komada

Sadržaj

Riječ ravnatelja	4
Povijest školstva u Jaski	5
Crtice iz najstarije školske spomenice	45
Sjećanja – iz pera učitelja	50
Škola danas	58
♦ Estetsko uređenje škole	58
♦ Kulturno-umjetnička djelatnost	73
♦ Zadruga Grozdek	82
♦ Naša škola – Eko škola	96
♦ Školski športski klub	107
♦ Aktivnosti, projekti, programi	112

Riječ ravnatelja

Dvjesto trideset godina je prošlo od početka školstva u Jastrebarskom. S ponosom obilježavamo ovaj rođendan koji govori o dugoj tradiciji obrazovanja u našem gradu. U dugom nizu godina mijenjale su se društvene prilike, uvjeti života, školski prostori, generacije učitelja i učenika, ali cilj je uvijek bio isti – odgoj i obrazovanje novih naraštaja.

Uvijek je škola bila mjesto ispunjeno znanjem, radom, entuzijazmom, ljubavlju prema domovini i pozitivnim vrijednostima koje su učitelji nastojali prenijeti na svoje učenike. Ova monografija je samo mali pisani trag o 230 godina postojanja škole na ovim prostorima. Pisana riječ i fotografije su vremeplov koji će nas podsjetiti na mnogobrojne učenike koji su obrazovani kroz dugi niz godina, te su svojim znanjem i vještinama, naučenim u školi, pridonijeli napretku našeg grada.

Danas možemo govoriti o školi koja ide ukorak sa suvremenim promjenama u odgojno-obrazovnom sustavu, koja je otvorena prema lokalnoj zajednici i roditeljima. Iako nam je postojeća školska zgrada odavno svojim prostorima postala pretijesna, nastojimo svojim učenicima pružiti kvalitetno obrazovanje. U nastavi se koriste suvremene metode i oblici rada, načela suvremenog pristupa učenju i poučavanju, programirani materijali i multimedijalnost. U školi vlada pozitivno ozračje zahvaljujući svima onima koji u njoj rade. Učenicima se nude raznoliki izvannastavni sadržaji i tako obogaćuje život škole.

Ova monografija poklon je našem Gradu, a posvećena svim učiteljima koji su svojim radom, požrtvovnošću i ljubavlju u ovom dugom nizu godina izveli mnoge generacije na životni put.

Zahvaljujemo svima koji su nam na bilo koji način pomogli u ostvarenju ovog projekta. Posebno hvala Martini Tunuković, profesorici hrvatskog jezika, i Mariju Samarinu, profesoru povijesti i hrvatskog jezika, koji su svojim radom, upornošću i znanjem ostvarili ovu monografiju koja će sigurno služiti i budućim generacijama.

POVIJEST ŠKOLSTVA U JASKI

Korijeni organiziranog školstva na području Jastrebarskog vjerojatno sežu duboko u srednji vijek, a vezani su uz osnutak i razvoj trgovišta Jastrebarskog, no prve konkretnije podatke o pučkoj školi Jastrebarskoj bilježimo krajem 16. stoljeća jer je tada tu školu pohađao kasniji zagrebački biskup, Martin Borković, koji je ovdje slušao prve nastavne satove te počeo učiti latinski. Sredinom 17. st., 1665., u Jastrebarskom se spominje i prvi imenom znani učitelj, Juraj Kralić, dok 1753. tu ulogu obnaša Nikola Dimnjaković, domaći čovjek, bivši časnik.

O daljnjem razvoju školstva tijekom sljedećih stoljeća najviše podataka crpimo iz najstarije sačuvane spomenice Pučke škole Jastrebarske koja se nalazi u arhivu Osnovne škole „Ljubo Babić“, a koja obuhvaća razdoblje od osnutka škole do 1916. godine.

Škola od osnutka 1780. do 1859.:

Prema spomenici, škola jastrebarska podignuta je 1780. godine na trošak općine, djecu se u toj najranijoj fazi postojanja škole podučavalo vjeronauku, čitanju, pisanju i računanju. Škola je bila trogodišnja, s jednim službujućim učiteljem i u početku mješovita, da bi se kasnije, vjerojatno 1858. kada je sagrađena nova školska zgrada, zbog značajnog rasta broja učenica, ustrojila posebna djevojačka škola s jednom učiteljicom. Do ponovnog spajanja dječjačke i djevojačke škole došlo je tek 1907. S obzirom da je škola tijekom godina bilježila konstantan rast učenika, već 1876. pristupilo se izgradnji još veće školske zgrade koja se nalazila kraj sadašnje „Rendulićeve kuće“ te je 1875. u školi namješten još jedan učitelj, a 1881. i još jedna učiteljica u djevojačkom odjelu.

Od utemeljenja škole 1780. do 1859. u školi su službovali učitelji Mato Klien (1780. -1800.), Ivan Cunderman (1800. - 1825.), Stjepan Katkić (1825. - 1858.) i Josip Turković (1858. -1859.), dok je prva učiteljica djevojačkog odjela bila Ljubica Coner (1858. - 1868.).

Zanimljivo je napomenuti da je tijekom turbulentne revolucionarne 1848. godine zapaženu ulogu u narodnom pokretu imao i tadašnji jaskanski učitelj Stjepan Katkić, koji je uz Nikolu Badlaja, tadašnjeg načelnika Jastrebarskog, izabran za saborskog zastupnika općine Jastrebarsko. Katkić je aktivno sudjelovao u radu prvog zastupničkog sabora u hrvatskoj povijesti, bio je član Odbora za uređenje Sabora te Odbora za reforme u školstvu i crkvene poslove. Kao jaskanski zastupnik, u duhu nadolazećeg vremena, 15. lipnja 1848., predaje Saboru Zahtijevanja jaskanskih građana u kojima se traži da se dokine svaka vlast

obitelji Erdody nad Jastrebarskim te da se vrate trgovištu sva područja i prava koja su mu Erdodyji oduzeli.

Godine 1859. na službu u pučku školu dolazi Luka Vranko, učitelj koji je svojim društvenim radom obilježio sljedeća tri desetljeća ne samo škole, već i cijelog jaskanskog kraja.

Luka Vranko:

Luka Vranko služio je kao učitelj u školi od 1859. do 1876., da bi od te godine pa do 1888. kada je umirovljen, vršio dužnost ravnajućeg učitelja, tj. ravnatelja Pučke škole. Od školske godine 1876./77. osim Pučke škole, u Jastrebarskom se prvi put spominje i Opetovnica, koju je, prema Spomenici, te godine pohađao sveukupno 51 učenik. Osim samog rada na prosvjetnom polju, Luka Vranko je zahvaljujući svojoj neiscrpoj energiji zaslužan za pokretanje različitih kulturno-društvenih organizacija na području Jastrebarskog, čime je znatno obogatio društveni život tadašnjeg jaskanskog trgovišta. 1860. ustrojio je Dobrovoljno kazališno društvo, prvo jaskansko amatersko kazalište koje je i insceniralo nekoliko predstava prije nego što se ugasilo, 1876. je osnovao Pjevačko društvo „Javor“ koje je s prekidom postojalo do 1886. Zahvaljujući njegovim nastojanjima je organizirano i Učiteljsko društvo za Podžupaniju jastrebarsku. Uza sve to, Vranko je bio i povjerenik Matice hrvatske za jaskansko područje.

Međutim, nisu svi stanovnici Jastrebarskog blagonaklono gledali na različite inicijative ovog energičnog učitelja: već prilikom pokretanja Dobrovoljnog kazališnog društva Gradsko poglavarstvo šalje dva odbornika Vranku da ga umole: „...da neka odustane od te namjere, jer da bi to za cijelo trgovište sramota bilo, da njihov učitelj bude komedijašem...“ Njihove je molbe Vranko glatko odbio, čime je započelo dugogodišnje razdoblje nesporazumijevanja i nesuglasica između agilnog učitelja i Gradskog poglavarstva. 1863. Poglavarstvo opet šalje dva odbornika u školu ne bi li ovog puta zaplijenili sve knjige pisane štokavskim, književnim jezikom jer: „...da oni ne trpe da bi se njihova djeca vlaški učila...“, no, očigledno je strah pred učiteljem bio prevelik s obzirom da se nijedan odbornik nije usudio stati pred Vranka. Kada je čuo za zaključak Poglavarstva, Vranko je izjavio da su odbornici „osli“; a izjavu je ponovio još jednom tijekom istrage koja je pokrenuta protiv njega, i koja je završena oslobađajućom presudom. Osim te istrage, Vranko se još morao braniti od optužbe da je „najžešći Starčevićanac“. Unatoč svim optužbama i istragama, Odjel za bogoštovlje i nastavu Hrvatske zemaljske vlade je dopisom od 8. prosinca 1882. izrekao priznanje svim učiteljima, posebice Luki Vranku

kao ravnatelju zbog uspješnog rada u prosvjeti. Kao jedan od mnogobrojnih dokaza o uspješnoj obrazovnoj djelatnosti škole, navodimo podatak da su učenice djevojačke škole svojim radovima sudjelovale na Prvoj hrvatsko-slavonsko-dalmatinskoj izložbi u Zagrebu 1864., gdje su čak i od porote ove izložbe dobile priznanje.

Učiteljska primanja i ostala prava:

Najstariji podaci o učiteljskim primanjima potječu iz razdoblja službovanja Stjepana Katkića koji je primao 200 forinti godišnje, da bi kasnijom sistematizacijom iz 1858. za područje cijele Hrvatske bila ustanovljena plaća od 315 forinti, uz to, učitelj je uživao pravo na stan, vrt i drva za ogrjev. Od 1859. učitelj koji je obavljao i dužnost župnog orguljaša, primao je 420 forinti godišnje, imao osiguran stan vrt i 10 hvati drva za ogrjev, dok su učiteljice primale 315 forinti, „stan u naravi“, vrt te 6 hvati drva. Školskim zakonom, koji je donesen 1874. na poticaj bana Ivana Mažuranića došlo je do daljnjeg poboljšanja materijalnog i socijalnog stanja učitelja i njihovih obitelji, poglavito zbog uvođenja državnih mirovina za udovice i djecu preminulih učitelja.

Kretanje broja učenika u školi:

Broj je upisane djece u školu zasigurno rastao od samog osnutka škole; prve točne brojčane podatke nalazimo u Spomenici za školsku godinu 1859./60. kada je zabilježeno da je Pučku školu pohađalo ukupno 92 djece, od toga 67 dječaka i 25 djevojčica. Do početka 20. stoljeća broj učenika, uz određena odstupanja pojedinih godina, konstantno raste:

Školska godina	Djevojčice	Dječaci	Ukupno
1859./60.	25	67	92
1869./70.	24	81	105
1879./80.	76	110	186
1889./90.	88	125	213

Broj je učenika u Opetovnici bio znatno manji i prilično je varirao od godine do godine u periodu za koji imamo podatke, najmanji je broj učenika pohađalo Opetovnicu 1885./86. godine, samo 32, dok je najveći broj „opetovničara“ bio već sljedeće 1886./87., i to čak 106 učenika.

Zanimljivo je primijetiti da je u ovom razdoblju (1885. - 1889.) Pučku školu pohađao i njen najglasovitiji đak u cjelokupnoj povijesti, kasniji predsjednik HSS-a, dr. Vladko Maček. Veliki političar se na svoje pučkoškolske dane osvrnuo i u Memoarima opisujući pritom odjeću učenika koji su dolazili iz različitih slojeva stanovništva Jaske i okolice: „...U Pučkoj školi za ono vrijeme bila su, osim dvojice ili trojice činovničke djece i nešto djece obrtnika, koji su nosili građanska odjela, sama seljačka djeca iz Jastrebarskog i iz okolice, a ona su nosila seljačka odijela; ljeti gaće i košulju pritegnutu remenom, te modri ili crni prsluk, obuvena u opanke i noseći svako preko ramena notornu kožnatu torbicu s poklopcem iz jarkocrvene vune. Zimi je pridošla k tomu još i seljačka kabanica iz grube domaće čohe, takozvana surina, a gdje koji seljančić iz imućnije kuće imao je čizme i kožuh iz ovčjeg krzna, te na glavi kapu iz jednakoga krzna. Ljeti su sva, i seljačka i obrtnička djeca, išla u školu bosu. Tek dvoje ili troje „gospodske“, tj. činovničke djece, nosili smo i ljeti cipele...“

Od 1888. - 1914.:

Za Pučku školu Jastrebarsku važna je 1888. godina jer se od tada počinju bilježiti redoviti godišnji izvještaji o najvažnijim događajima koji su se zbili tijekom tekućih školskih godina. Tako npr., godišnji izvještaj iz 1888. bilježi da je odlukom Odjela za bogoštovlje i nastavu Hrvatske zemaljske vlade u Jastrebarskom, 30. svibnja 1886. otvorena Šegrtska škola u kojoj se nastava odvijala u višem i nižem odjelu.

Umjesto umirovljenog Luke Vranka, na mjesto privremenog ravnajućeg učitelja, biva imenovan 1888. Antun Pšeničnik, a od 1890. godine postaje i stalnim ravnajućim učiteljem škole; na toj dužnosti Pšeničnik je ostao sve do svoje smrti 1907. kada ga je zamijenio Ivan Rendulić. Osim navedenih učitelja, u ovom razdoblju u jaskanskoj Pučkoj, Šegrtskoj školi i Opetovnici svojim se prosvjetnim radom ističu učiteljice Zora Rendulić, Marija Milharčić, Vjekoslava Lehpamer, Zdenka Šplajt, Valerija Durbešić, Branka Valenteković, Danica Matković, Štefa Malović te učitelji Mile Vučetić, Mirko Veslaj, Julije Novak i Tomislav Sivoš. Nastava je u Pučkoj školi bila organizirana u 5 razreda, a zbog povećanog broja učenika odvijala se u dvije smjene, ujutro od 8:30, poslijepodne od 13:30 u zimskom razdoblju, a od 15:00 u ljetnom razdoblju. Učenici su pohađali nastavu iz vjeronauka, čitanja i

razumijevanja, krasopisa, risanja, svjetovnog i crkvenog pjevanja. Osim ovih predmeta, velika se važnost pridavala tjelovježbi, pa je tako školska mladež nastavu iz gimnastike od 3. travnja 1893. održavala na novosagrađenom školskom igralištu, tzv. „gombalištu“ koje je Gradsko poglavarstvo dalo urediti s različitim spravama za vježbanje u školskom dvorištu. Naobrazba je učenika u Opetovnici do 1906. godine trajala dvije godine, a tada je produžena na tri godine. Nastava se odvijala tijekom cijele školske godine: od 15. listopada do 15. travnja dvaput tjedno, četvrtkom 4 sata, nedjeljom 3 sata, a od 1. rujna do 15. listopada te od 16. travnja do konca lipnja jednom tjedno, samo nedjeljom i prema potrebi jednom mjesečno četvrtkom, radi praktičnog rada u školskom vrtu. Razlog kraće nastave tijekom jeseni i proljeća vjerojatno je taj što su opetovničari morali svojim obiteljima pomagati pri obavljanju poljoprivrednih radova. U Opetovnici su se učenici poučavali vjeronauku, hrvatskom jeziku, računarstvu s geometrijskim oblikoslovjem, zakonslovju, zemljopisu, povijesti, gospodarstvu s prirodnoznanstvom i kućanstvu s prirodnoznanstvom.

Bitan preduvjet stjecanja znanja je i dobra opremljenost školske knjižnice. U jaskanskoj školi knjižnica se dijelila na učiteljsku i učeničku, tijekom godina njen se inventar obogaćivao, tako je krajem 1907. učiteljska knjižnica brojala 727 svezaka, a učenička 138, da bi se 1914. broj svezaka u učiteljskoj knjižnici povećao na 1054, a u učeničkoj na 340. Najveći su broj naslova u knjižnici sačinjavala izdanja Matice hrvatske, Pedagoško- književnog zbora te različiti školski strukovni i omladinski listovi.

Škola je veliku važnost pridavala i stjecanju praktičnih znanja, pa su se učenici, posebice djevojčice, poučavale ručnom radu i kućanstvu. Na kraju svake školske godine je bila u školi organizirana izložba najuspjelijih radova učenika Pučke i Šegrtske škole, koja je uvijek bila dobro posjećena od roditelja i ostalog općinstva. Također, prigodom organiziranja milenijske izložbe u Budimpešti 1896. godine, Odjel za bogoštovlje i nastavu Hrvatske zemaljske vlade širom je županije, pa tako i u Jastrebarsko, razaslao uredbu kojom se poziva ravnateljstvo šegrtske škole da sakupi „risarije i pismene radnje šegrtu“ od kojih bi one najuspjelije bile izložene na spomenutoj milenijskoj izložbi. Osim toga, učiteljima je pružena prilika da od 8. do 12. rujna iste godine, predvođeni velikim županom Zagrebačke županije Stjepanom Kovačevićem, posjete i samu budimpeštansku milenijsku izložbu.

Osim stjecanja teoretskog znanja i usavršavanja u ručnom radu, bitnim se dijelom odgoja mladeži smatralo i održavanje školskog voćnjaka i povrtnjaka. Pod nadzorom ravnajućeg učitelja, učenici su u voćnjaku sadili različite voćke: jabuke, šljive, kruške, breskve ili orahe.

Dječaci su prednjačili u radovima u voćnjaku, dok su se djevojčice posvećivale radu u povrtnjaku. Prema zapisima iz Spomenice, učenici su često i rado provodili školske odmore u vrtu, posebno djevojčice. Osim zadovoljstva, školski je vrt znao učenicima i cijelom učiteljskom zboru zadavati i glavobolje; nisu bile rijetke godine kada bi voćnjak i povrtnjak uništili različiti glodavci, tako su u ožujku 1895. zečevi opustošili sveukupno više od 750 cijepova različitih voćaka, jer voćnjak sa sjeverne strane nije imao ogradu ili početkom 1898. kada su miševi podgrizli koru oko korijena voćaka.

Do 1900. pohađanje se nastave evidentiralo oznakama veoma marljiv, marljiv, prekidan i nemaran, od te godine naredbom Hrvatske zemaljske vlade izostanci se bilježe brojčano kao ispričani i neispričani. Ta je promjena vidljiva i u imenicima iz tog razdoblja; prema dostupnim podacima, pohađanje Pučke škole u Jastrebarskom bilo je dobro, dok je veći problem predstavljalo slabije pohađanje Opetovnice, osobito učenika iz okolnih sela koji su zbog nedostatka radne snage uzrokovane velikim emigriranjem u SAD, morali izostajati s nastave i obavljati različite poljske radove. Taj su problem nadležni uredi pokušavali rješavati izricanjem opomena i određivanjem različitih globa roditeljima, ali često neuspješno.

Uz redovito pohađanje nastave učenici su imali obavezu i redovito pohađati ne samo nedjeljne svete mise, već i mise koje su se održavale na početku i na kraju školske godine te povodom različitih imendana i rođendana, kao što je rođendan cara Franje Josipa I., godišnjica smrti i imendan carice Elizabete, imendan hrvatskog bana ili blagdan sv. Vjekoslava, zaštitnika školske mladeži.

No, ponekad je i školsko vodstvo samo bilo prisiljeno zatvoriti školu i privremeno obustaviti odvijanje nastave zbog epidemija različitih bolesti. 1889. škola je bila zatvorena od 1. do 20. studenog zbog pojave difterije među školskom mladeži, 1891. od 3. do 19. ožujka zbog epidemije ospica, a najgora je bila školska godina 1897./98. kada je nastava prekidana čak u tri navrata zbog pojave šarlaha i difterije, od 28. listopada do 11. studenog, 20. studenog do 4. prosinca te 14. prosinca do 11. siječnja. Nažalost, tijekom ove epidemije nekoliko je školske djece i preminulo od posljedica bolesti. U ovom razdoblju, nastava je još prekidana tijekom 1905./06., od 16. rujna do 16. listopada i od 8. do 21. svibnja zbog šarlaha, ospica, hripavca i angine. U prevenciji bolesti cijepljenjem i u liječenju školske djece najviše se istaknuo trgovišni liječnik dr. Franjo Stipan.

Tek se jednom dogodilo da je izvanredno obustavljanje nastave bilo izazvano nekim pozitivnim događajem, zbililo se to 1895. godine, kada su odlukom Zemaljske vlade u svim školama u Hrvatskoj, pa tako i u Jastrebarskom, proglašeni posebni školski praznici od 12.

do 19. listopada u čast trodnevnog posjeta cara Franje Josipa I. Zagrebu.

Pored brige za zdravlje učenika, škola je uz pomoć dobrostojećih Jaskanaca, različitih udruga i Gradskog poglavarstva, pokušavala ublažiti neimaštinu najsiromašnijih učenika provodeći različite akcije sakupljanja pomoći. Tako su 1892. povodom božićnih blagdana gostioničar Josip Kovačić, trgovac Franjo Kleščić i ljekarnik Antun Bival u svojim lokalima postavili "škrabljice" u kojima se sabirao novac za kupnju odjeće i obuće siromašnim učenicima. Uz spomenute, čest je donator bio i grof Stjepan Erdody te Dionička štedionica jastrebarska, a povremeno su i organizirane različite manifestacije s ciljem skupljanja pomoći, pa je tako 1893. organizirana školska dječja predstava, a 1903. Koturaški klub „Jastreb“ poklanja prihod od organizirane zabave školskoj mladeži.

Sama škola je, svjesna svoje društvene uloge, rado pokretala i organizirala akcije sakupljanja pomoći za siromašnu djecu; najbolji primjer je provođenje „Dječjeg dana“ koji se organizirao gotovo svake godine 6. i 7. lipnja. Akcija bi započela tako da su supruge i kćerke gradskih odbornika obilazile kuće u Jastrebarskom i sakupljale milodare za plemenitu svrhu. Školska bi djeca pripremila i izvela prigodni program koji se najčešće, nakon prisustvovanja svetoj misi, održavao na Strossmayerovom trgu ili u dvorani „Hrvatske čitaonice“, program je bio prožet plesom, recitacijama, pjevanjem uz pratnju glasovira ili Tamburaškog zbora. U manifestaciji su sudjelovala i različita gradska društva poput Pjevačkog društva „Javor“ ili „Hrvatskog sokola“. Nakon završenog „Dječjeg dana“ dio bi se prihoda uplatio na račun „Udruge hrvatskih učiteljica“ koja se bavila humanitarnim radom, dok bi se pomoću drugog dijela sakupljenih novaca pomagalo jaskanskoj siromašnoj djeci kupovanjem odjeće i obuće ili njihovim slanjem u ferijalne kolonije.

Običaji s kraja 19. i početka 20. stoljeća zahtijevali su da svaka institucija, ustanova, društvo ili udruga ima neki svoj simbol po kojemu bi bila prepoznatljiva, upravo je s toga razloga 1914. ravnajući učitelj Ivan Rendulić pokrenuo inicijativu izrade školske zastave. Potrebu je nabave školske zastave Rendulić pravdao: „...ne samo s estetskog, nego i pedagoškog stanovišta...“ jer je zastava trebala biti ponos i veselje učenika škole. Uz svesrdnu financijsku pomoć novčarskih zavoda s područja jaskanskog trgovišta i bivših učenika, posebno zagrebačkog nadbiskupa Antuna Bauera, zastava je iste godine pribavljena. Sam je nadbiskup Bauer nekoliko godina kasnije, 15. kolovoza 1922., prilikom posjeta Jastrebarskom radi posvećenja novog žrtvenika župne crkve, zastavu i posvetio.

Prvi svjetski rat:

Prvi svjetski rat, kao jedan od prijelomnih trenutaka povijesti, nije zaobišao ni Jastrebarsko tako da je njegove posljedice osjetila i škola. Posljedice su bile višestruke. Uslijed početka masovnih ratnih djelovanja, došlo je do promjene nastavnog kadra, učitelj Tomislav Sivoš i vjeroučitelj Vladimir Dikšić mobilizirani su, a njih su zamijenili Danica Hlača-Kerlin i kraće vrijeme svećenici Vladimir Bakšić, Šime Sirković, a od 1915. vlč. Ljudevit Hanžek. Uz njih, novopridošla je i učiteljica Branka Černe. Vođenje rata zahtijevalo je štednju i odricanje na različitim poljima, tako da tijekom rata nije bilo nikakvih značajnijih ulaganja u školu, 1915. nije ni proslavljen „Dječji dan“ kao obično, već je među učenicima sakupljen novac koji je uplaćen „Udruzi učiteljica, sekciji za našu djecu“. Osim toga, prema zaključku Gradskog poglavarstva, čak je i skinuto zvonce sa školskog tornja i ustupljeno župnoj crkvi s obzirom da su diljem Hrvatske, pa tako i u Jastrebarskom, prema banskoj naredbi izdanoj 12. lipnja 1917., skinuta zvona sa svih crkava u Hrvatskoj ne bi li se izlila i tako koristila u ratne svrhe. Tijekom svih ratnih godina djeca su skupljala novac koji je doniran obiteljima poginulih vojnika ili za oporavak ranjenih i ratnih invalida, osim toga pomagalo se i na druge načine; krajem 1914. učenice su uz pomoć svojih učiteljica izradile po 39 zimskih kapa i pari čarapa za vojnike na bojištu, za Božić 1915. učenici su sabrali u mjestu 1000 cigareta koje su poslale na front, a iste godine je sabrano i 25 kg kupinova lišća koje je osušeno i predano vojsci. Tako osušeno lišće koristilo se za kuhanje čaja.

Rat je kreirao i nastavni plan i program, u školskoj je godini 1914./15. obustavljena obuka u Šegrtskoj školi, a nastava je u Opetovnici 1915./16. ograničena samo na period od 15. studenog do 15. ožujka 1916. Razlog je tim promjenama nedostatak radne snage izazvan mobilizacijom velikog broja radno sposobnih muškaraca zbog čega je velik broj učenika morao obavljati različite gospodarske poslove. Unatoč tim prilagodbama, velik je broj djece često izostajao s nastave, pa je tako, primjerice, na kraju školske godine 1917./18. ostalo neispitano 32 učenika.

Što je rat dulje trajao, oskudice su bile sve veće. U školskoj godini 1917./18. glad i bolesti postaju vrlo raširene pojave. Učiteljica Danica Matković tijekom ljetnih praznika organizirala je na području Jastrebarskog akciju privremenog udomljavanja 18 dječaka i 3 djevojčice iz Dalmacije i Istre da bi ih tako spasila od gladi, no, s obzirom da je upravo tada, krajem 1917. u Jastrebarskom zavladao epidemija dizenterije, od udomljavanja djece se odustalo, ali umjesto toga sakupljeno je 560 kruna kao pomoć gladnoj djeci. Uz to, rad je u školi bio otežan činjenicom da je zavladao sveopća nestašica papira, pa nije

bilo moguće osigurati dovoljne količine bilježnica, pisanka i crtanki za školsku djecu. Tijekom ratnih godina, škola bilježi blagi porast učenika: u posljednjoj ratnoj godini, 1917./18. Pučka škola broji ukupno 261 učenika, Opetovnica 55, dok Šegrtska škola upisuje ukupno 25 učenika, te jedina bilježi pad broja polaznika.

Međuratno razdoblje:

U dvadesetak godina međuratnog razdoblja najdublji su trag u odgoju i obrazovanju jaskanske mladeži ostavili sljedeći učitelji: Ivan Rendulić, Danica Matković, Branka Černe, Tomislav Sivoš, Ljudevit Hanžek, Milan Novoselović, Mile Buneta, Janko Majerović, Marija Magdić, Jelena Cvjetko, Oskar Fišer, Mira Firis te Adela Vučak. 13. listopada 1921. je dugogodišnji ravnatelj Ivan Rendulić umirovljen, no već nekoliko dana nakon umirovljenja je izabran na mjesto načelnika trgovišta, da bi se nakon njega, sve do izbijanja Drugog svjetskog rata na mjestu ravnatelja izmjenjivale sljedeće osobe: Stjepan Noršić (1921. - 1922.), Tomislav Sivoš (1922.), Vjekoslav Saćer (1922. - 1924.), Stjepan Gorupić (1924. - 1925.), Zvonko Haraminčić (1925. - 1927.), Josip Ivezić (1927. - 1935.), Josip Presečki (1935. - 1938.), Josip Držanić (1938. - 1939.) i Milan Zemljic (1939. - 1941.).

Naravno, završetak Prvog svjetskog rata i ulazak Hrvatske u novu državnu zajednicu, Kraljevinu SHS, rezultira u nadolazećim godinama i određenim organizacijskim promjenama u Jaskanskoj Pučkoj i Šegrtskoj školi te Opetovnici.

Školske godine 1921./22. škola je podijeljena na Višu i Nižu pučku školu, a 1924./25. mijenja ime iz Pučke u Osnovnu državnu školu, od 1933./34. se naziva Narodna osnovna škola. Promjena imena 1927./28. zahvatila je i Šegrtsku školu, od te godine njen novi službeni naziv glasi Zanatsko-trgovačka, a već od 1934./35. Stručna produžna škola. U Spomenici se podaci o Stručnoj produžnoj školi navode do godine 1940./41. kada dolazi i do službenog razdvajanja s Narodnom osnovnom školom. Opetovnica 1930./31. mijenja ime u Viša narodna škola. Nažalost, ona nije opstala dugo. 1932./33. nije ni otvorila svoja vrata učenicima zbog nedostatka prostorija i pokućstva. Od tada, sve do 1939./40., kada je obnovljen rad u Višoj narodnoj školi, u Jastrebarskom postoje samo 4 razreda Narodne osnovne škole.

Izmijenilo se i izvršavanje učeničkih vjerskih obaveza: umjesto imendana i rođendana habsburškog cara Franje Josipa I. i carice Elizabete, školska mladež redovito prisustvuje misama povodom obilježavanja različitih godišnjica: stvaranja Države SHS, ujedinjenja i nastanka Kraljevstva SHS, godišnjice smrti Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana,

Stjepana Radića i kralja Aleksandra, proslave Vidovdana i imendana kralja Petra. Mijenjaju se i predmeti iz kojih se provodi obuka školske djece: u Narodnoj se školi poučava nauk vjere, hrvatski ili srpski jezik, računstvo i geometrija, stvarna obuka, krasnopis, risanje, svjetovno i crkveno pjevanje, gimnastika, kućanstvo te gospodarstvo i gospodarski ručni rad za dječake i ručni rad za djevojčice, u Višoj narodnoj školi hrvatski ili srpski jezik, računstvo, stvarna obuka, poljoprivreda i vjeronauk, a u Stručnoj produžnoj školi hrvatski ili srpski jezik, poslovni sastavci i knjigovodstvo, povijest i zemljopis Jugoslavije i računstvo s geometrijom. Uz ove predmete učenici Stručne produžne škole na kraju su svake školske godine polagali stručni ispit. Valja još i napomenuti da se od 1919. godine počelo s učenjem ćirilice u školi, a nastojalo se da se i nastava geografije i povijesti prilagodi okolnostima nastalim stvaranjem nove države.

Provođenje je nastave često bilo otežano lošim gospodarskim prilikama koje su izazivale nestašice obrazovnog materijala. Situacija je bila najgora u prvim poslijeratnim godinama i tijekom velike krize tridesetih kada velik broj roditelja nije imao dovoljno novaca da djeci kupi školske knjige - čitanku, početnicu i računicu. Ponekad je i nastava bila prekidana, iako puno rjeđe negoli prije Prvog svjetskog rata, zbog raznovrsnih razloga, kao što je na primjer bila bolest. Zdravstveno stanje učenika u prvoj poslijeratnoj godini nije bilo najpovoljnije, stoga što je i u Jastrebarskom, kao i u ostalim dijelovima Hrvatske i Europe, harala španjolska gripa. Broj je mrtvih i u jastrebarskom kraju bio velik, posebice su stradala djeca. Točnih podataka o broju mrtvih nemamo, no znamo, da je između mnogih pogođenih ovom pošasti, nastradala i obitelj učitelja Tomislava Sivoša, u kojoj je također bilo umrlih. Tijekom te, 1918./19. godine, nastava je bila obustavljena u mjesecu listopadu i studenom. Kasnijih godina, unatoč povremenim epidemijama šarlaha, sušice, dizenterije ili čak malarije, opće se zdravstveno stanje školske mladeži ipak značajno poboljšalo te više nije bilo masovnih umiranja. Osim bolesti, i vremenske nepogode su znale prekidati nastavu, primjerice 1929., kada je u veljači palo više od 1 metra snijega te se zbog toga nastava nije održavala od 12. do 18. veljače. Uz sve navedene nepogode koje su otežavale normalno izvođenje nastave, škola je imala razumijevanja i za gospodarske potrebe trgovišta, posebno se vodilo računa o vinarskoj tradiciji Jastrebarskog te je stoga povremeno nastava prekidana i tijekom jeseni, za vrijeme berbe grožđa, da bi učenici mogli pomagati svojim obiteljima u tim poljoprivrednim radovima.

Unatoč svim navedenim problemima, uključujući loše tehničke uvjete u kojima se provodila nastava zbog skućenosti i derutnog stanja zgrade (veći su radovi na sanaciji školske zgrade prvi put od njene izgradnje 1876. izvedeni tek 1931.), u međuratnom razdoblju škola

ipak donekle uspijeva pratiti trendove modernizacije nastave nabavkom novih tehničkih uređaja. Od 1925./26. u nastavi se koristi kinematograf, a najznačajnija tehnička novina je kupovina malog kinoaparata uz financijsku pomoć Zemljišne zajednice (1928./29.), prvog u povijesti škole, pomoću kojeg je te školske godine prikazano 14 filmova poučnog i zabavnog karaktera, koji su izazvali veliku pažnju djece. Još je veće divljenje kod djece izazvala prva projekcija zvučnog filma u veljači 1933. kada je prikazan film Velebit, slika prirode, života i običaja Like. Veliku je pomoć učiteljima u nastavi predstavljao i projekcijski aparat, tzv. epidiaskop, kojega je škola kupila u listopadu 1934.

Školski i naučni izleti također su jedan novi vid obrazovanja koji se počinje organizirati i provoditi sredinom dvadesetih godina. Manje grupe učenika svake školske godine odlaze na izlete na more, u Dalmaciju ili Hrvatsko primorje. Za većinu su učenika to bila dragocjena putovanja s obzirom da su tada prvi put vidjela more. Naučni su se izleti za učenike Šegrtske škole najčešće organizirali u Zagrebu, gdje osim kulturno-povijesnih znamenitosti grada, posjećuju uz stručno vodstvo i tvornice, poput Francka u lipnju 1928. Osim Zagreba, šegrti često posjećuju i mjesnu električnu centralu i tvornicu opeke na Reki.

Škola ne zanemaruje ni kulturno-umjetničku djelatnost učenika. Mladež pod vodstvom svojih učitelja redovito za Božić i kraj nastavne godine priređuje različite igrokaze poput Crvenkapice 1926., Znatiželjnog Ivica 1927., Nevidljivog Jurića Viktora Cara Emina 1928., Dugonju, Trbonju i Vidonju Mladena Širole 1929. ili Snjeguljice 1931. Organiziranje predstava ima dvojaki karakter, osim kulturno-umjetničkog, uvijek je prisutan i onaj humanitarni, novčani prilozi sakupljeni od građanstva ili prodaje ulaznica se, kao i ranijih godina, koriste za kupnju odjeće ili hrane siromašnoj djeci u Jastrebarskom, ali i drugim dijelovima Hrvatske, poput Istre i Dalmacije, ili čak i Rusije. Uz to, na taj se način sakupljaju sredstva koja služe financiranju učeničkih ekurzija ili ponekad i izgradnje spomenika, kao 1928. kad se od sakupljenih novaca 120 dinara doniralo za postavljanje spomenika kralju Tomislavu ispred zagrebačkog Glavnog kolodvora. Zbog sličnih se razloga od 1933. godine počinje u mjesecu svibnju obilježavati Majčin dan povodom kojeg se također organizirala priredba sačinjena od deklamacija, pjevanja ili igrokaza.

Mnoge inicijative za osnivanje različitih udruga i organizacija pokrenuli su djelatnici škole, u kojima su i vršili važne funkcije. 19. prosinca 1927. je osnovan školski ogranak Crvenog križa koji je brojao 80 članova. Ogranak se istaknuo u kupovini higijenskog pribora siromašnim učenicima i u sakupljanju pomoći za gladne, posebno u Hercegovini i Dalmaciji, za koje je iste školske godine sakupljena pomoć u obliku više od 200 kg hrane. 8. ožujka 1931. na inicijativu ravnatelja Josipa Ivezica osnovano je mjesno Sokolsko društvo

koje je prigodom osnutka brojalo stotinjak članova, sam Ivezić je izabran za tajnika društva, dok je prvi predsjednik bio trgovišni načelnik Ladislav Pollak. Jedan od najzapaženijih rezultata sokolske aktivnosti u Jastrebarskom izgrađivanje je ljetnog vježbališta za sokolsko društvo iza vrta tadašnjeg hotela Zagreb koje je u najvećoj mjeri služilo školskoj djeci za tjelovježbu. Osim u Sokolskom društvu, Ivezić je bio aktivan i u Jugoslavenskom učiteljskom udruženju, u kojem je bio predsjednik lokalnog ogranka. Sa svrhom zbližavanja i bolje suradnje između roditelja i učitelja za što bolji odgoj i napredak djece osnovana je 18. ožujka 1934. organizacija koja se zvala Zajednica doma i škole. Istog je dana izabrano i rukovodstvo novog udruženja kojemu je predsjednik bio starješina suda Vjekoslav Bravar. Uz navedena udruženja, valja još spomenuti i Dječji pjevački zbor Pupiljak kojega je 1935. osnovao Milan Zemljić.

Nastup Dječjeg zbora *Pupoljak* pedesetih godina 20. stoljeća

Školska mladež i djelatnici škole bili su i svjedoci mnogih posjeta Jastrebarskom poznatih i utjecajnih ličnosti koje su krojile sudbinu Hrvatske. Povodom svakog od tih posjeta školska su djeca sudjelovala u predviđenim protokolima. Najutjecajnija osoba koja je u ovom razdoblju boravila u Jastrebarskom, i to u dva navrata, bio je jugoslavenski kralj Aleksandar Karađorđević. Školska spomenica bilježi da se prvi posjet dogodio 26. lipnja 1920., te da je u pratnji hrvatskog bana Matka Laginje, tada još prijestolonasljednik Aleksandar, stigao automobilom iz Samobora preko Plešivice, zaustavio se i zadržao kraće vrijeme pred okupljenim mnoštvom ispred trgovišne vijećnice. Osim građanstva, prijestolonasljednika je dočekalo i cjelokupno učiteljstvo sa školskom mladeži na čije je pozdrave regent Aleksandar odzdravljao. Drugi posjet Jastrebarskom, tada već kralja Aleksandra, zbilo se 7. lipnja 1931. kada je kralj u prolazu kroz Jastrebarsko stao kraj slavoluka kod parka gdje mu je okupljeno stanovništvo klicalo, a među odabranim izaslanicima koji su kralju zaželjeli dobrodošlicu, posebno se istakla sa svojim pozdravnim govorom u ime mladeži jaskanske škole, učenica četvrtog razreda Ljerka Ivezić. Ranije iste godine, 18. svibnja, Jastrebarsko posjećuje ban Savske banovine, Ivo Perović, kojemu je također bio priređen službeni doček, pred trgovišnom općinom, gdje mu je cvijeće predala učenica četvrtog razreda Francika Malešić. Osim ličnosti iz političkog života, valja spomenuti i posjete crkvenih velikodostojnika: najviše se ističe posjet zagrebačkog nadbiskupa Antuna Bauera, ljeti 1922. povodom pedesete godišnjice misnikovanja domaćeg župnika Stjepana pl. Niemčića, te biskupa Franje Salisa 19. svibnja 1931., koji je sljedećeg dana pohodio i jaskansku školu gdje je održao i ispit iz vjeronauka.

Kao i u prijašnjim razdobljima, povećanjem broja stanovnika Jastrebarskog i okolice, uz izuzetak nekih godina (prva godina nakon kraja Prvog svjetskog rata i početkom tridesetih, tijekom Velike svjetske gospodarske krize), raste broj učenika škole: školske godine 1919./20. Pučka škola i Opetovnica broje 223 učenika, Šegrtska škola 55, 1929./30. Osnovna škola i Opetovnica 237, Zanatsko trgovačka 73, 1930./40. Narodna osnovna škola i Viša narodna škola imaju ukupno 414 učenika, dok za Stručnu produžnu školu za tu godinu nemamo podataka, zadnji podatak za tu školu je iz 1937./38. kada ju je pohađalo 35 učenika.

Drugi svjetski rat:

Da Jastrebarsko neće još zadugo biti pošteđeno rata koji je već bjesnio Europom, dalo se

zaključiti i iz činjenice da je krajem ožujka 1941. jedna učionica i upraviteljska pisarna škole ustupljena jugoslavenskoj vojsci za provođenje mobilizacije uoči rata s zemljama Trojnog pakta. Nastupajuće četverogodišnje razdoblje Drugog svjetskog rata zasigurno je najteže razdoblje u povijesti jaskanske škole.

U ratnom periodu u školi kao učitelji rade: Dragica Adžija, Katarina Pocrnić, Ljubica Kos, Mara Rade, Mira Firis, vjeroučitelj Đuro Golubić te Marija Magdić koja je ponovno nastupila u službu, iako je ranije već bila umirovljena. 1941. na mjesto ravnatelja škole dolazi Ivan Plasaj koji je iste godine unovačen, u vojsci NDH nalazio se do veljače 1944. kada je prebjegao partizanima na Žumberak. Plasaja je na mjestu privremene upraviteljice zamijenila Mila Kovač, koja je na toj dužnosti dočekala i kraj rata, uz iznimku nekoliko mjeseci krajem 1944. i početkom 1945. kada ju je mijenjao Milan Zemljić, time je Mila Kovač postala prva žena u povijesti na čelu jaskanske škole. Osim rada u školi, nastava se od proljeća 1943. organizirala i u dva razredna odjela u Dječjem domu izbjeglica, gdje je radila učiteljica Ljubica Kos.

Nastava se za vrijeme postojanja NDH odvijala u gotovo nemogućim uvjetima, obilježena je čestim prekidima, zbog epidemija šarlaha ili ratnih djelovanja u okolici Jastrebarskog, manjkom nastavnog kadra i uništenjem školske zgrade. Prvi se prekid nastave dogodio od 25. siječnja do 23. veljače 1942. zbog velike hladnoće, kada je izmjerena temperatura čak i do 30 C ispod nule. Kasnije je veliki problem predstavljalo često preuzimanje zgrade škole od strane kako ustaških i domobranskih snaga, tako i talijanske i njemačke vojske; u periodu od 1942. - 45. Nijemcima i Talijanima škola služi kao vojarna i sjedište lokalnog zapovjedništva te se zbog toga nastava organizira u zgradi električne centrale na Rečkoj cesti u kojoj je uređena jedna učionica koju su naizmjenično, svaki drugi dan u dvije smjene, dijelila četiri razreda škole. Upravo je taj nedostatak prostora i razlog što se u godini 1944./45. nastava u Produžnoj školi, nekadašnjoj Višoj narodnoj školi, odvijala samo četvrtkom te što su svi učenici na kraju školske godine ostali neispitani. Već se sljedeće 1944./45. godine u Produžnoj školi nastava nije uopće održavala zbog nedostatka učitelja. Zbog ustaškog i domobranskog zaposjedanja, školu nisu zaobišla ni ratna razaranja, 26. kolovoza 1942. partizani pale zgradu škole, pri čemu je najviše stradala zbornica koja je sasvim izgorjela, dok su dvije učionice teško oštećene. Međutim, škola je najgore prošla u dvama bombardiranjima Jastrebarskog, 18. i 25. travnja 1944., kada je uništena do temelja zajedno s cijelim inventarom, knjižnicom i učilima. Spašene su samo službene knjige i namještaj koji se u tom trenutku nalazio u učionici u nekadašnjoj električnoj centrali. Svi navedeni problemi utjecali su i na broj polaznika škole, tako je kraj Drugog svjetskog

rata 1945. u školskim klupama dočekalo svega 208 učenika.

Mila Kovač, prva žena na mjestu ravnateljja jaskanske škole

Milan Zemljić, ravnatelj škole (1939.-41., 1944.-45.), osnivač Dječjeg zbora *Pupoljak*

Škola od 1945. - 1973.:

Već 22. svibnja 1945., svega dva tjedna nakon oslobođenja Jaske, započinje ponovno odvijanje nastave. Najveći problem škole u prvoj poslijeratnoj godini bilo je nepostojanje adekvatnog mjesta za održavanje nastave s obzirom na potpuno uništenje školske zgrade tijekom rata pa su tako u početku 3. i 4. razred boravili u učionici u centrali, a 1. i 2. su bili primorani privremeno boraviti u prirodi, sve do 4. lipnja kad je uređena učionica u jaskanskom samostanu. Uskoro se, od početka 1946., jedan dio nastave počeo organizirati na prvom katu bivše kuće trgovca Josipa Matšeka, u kojoj su uređene dvije velike i jedna mala učionica, zbornica i stan za upravitelja škole.

Učenici sudjeluju u raščišćavanju ostataka zgrade škole stradale tijekom Drugog svjetskog rata

Nakon raščišćavanja ostataka stare, pristupilo se izgradnji nove školske zgrade

Nova školska zgrada kraj župne crkve otvorila je vrata učenicima već u školskoj godini 1949./50., iako je bila u potpunosti dovršena tek tijekom pedesetih

Međutim, to su bila samo privremena rješenja, trebalo je trajno riješiti problem udomljavanja škole, stoga je uskoro, na prijedlog dr. Jurja Rendulića, zaključeno da se gradi nova zgrada škole na dva kata. Već 27. lipnja 1946. pristupilo se rušenju i raščišćavanju ostataka stare školske zgrade. U kasnu jesen iste godine započelo se s izgradnjom novog objekta da bi konačno u školskoj godini 1949./50., iako je posao u potpunosti dovršen tek tijekom pedesetih godina, bila useljena nova školska zgrada. U međuvremenu se nastava, osim u već spomenutoj bivšoj kući trgovca Matšeka, dijelom odvijala i u Dječjem domu koji je od 1946./47. sve do preseljenja 1948. u Klinča Sela bio fuzioniran sa školom. Osim ovih lokacija, od 1960./61. se kao prostor za odvijanje nastave koristila i zgrada nekadašnje električne centrale gdje je organizirana nastava za niže razrede te od 1956./57. zgrada bivšeg Odjela unutrašnjih poslova na tadašnjem Šetalištu braće Kazić u kojoj su uređene četiri učionice. Svi su ovi objekti napušteni preseljenjem u novu školu 1973.

Učiteljski zbor 1948. godine

Prvi razred 1948. godine

Nogometna momčad s početka pedesetih

Poslijeratne godine obilježava i daljnje podizanje škole na višu obrazovnu razinu. S obzirom da je 1946. stupio na snagu novi Zakon o obaveznom sedmogodišnjem školovanju u NR Hrvatskoj, nekadašnja jaskanska Pučka četverogodišnja škola 12. prosinca 1946. postaje sedmogodišnja osnovna škola, a nekoliko godina kasnije (1954./55.) uvodi se i osmi razred. Uz organizacijske promjene, škola mijenja i ime, od 15. rujna 1959. odlukom Narodnog odbora općine Jastrebarsko, nosi ime Osnovna škola „Milan Mraović Simić“ prema narodnom heroju poginulom u Drugom svjetskom ratu.

Od državnih praznika i značajnih dana i događaja koje je škola dužna svečano obilježiti prikladnim prigodnim programima možemo spomenuti Dan Republike 29. 11., Dan dječje radosti 30. 12., Dan žena 8. 3., Dan mladosti i Dan škole 25. 5., osim toga, svake se godine i organizira svečanost povodom primanja učenika prvih razreda u pionirsku organizaciju te učenika osmih razreda u Savez omladine. Uz te aktivnosti, učenici i učitelji sudjeluju i u djelatnostima različitih školskih organizacija i društava poput KUD - a dramske sekcije (koja priprema igrokaze poput Bajke u šumi i Snjeguljice 1955., Maćehe i pastorka 1958. ili Čiča Tomine kolibe 1968.), Folklorne grupe, Sportskog društva, Kluba prijatelja knjige, Kluba štediša ili Školske zadruge Polet osnovane 1957. Kao ilustraciju bogatstva slobodnih aktivnosti učenika možemo navesti podatak da su u školskoj godini 1956./57. u školi djelovala čak tri pjevačka i dva tamburaška zbora. Uz već postojeće predmete uvodi se prvi put i učenje stranih jezika, tako da učenici od 1946./47. uče ruski, a 1957./58. od četvrtog se razreda uvodi i njemački jezik.

Državni praznici i značajni dani tijekom školske godine redovito se obilježavaju prigodnim priredbama

Prizor iz igrokaza *Družba Pere Kvržice*

Učitelj glazbene kulture, Stanko Filković, tijekom nastupa s učenicima

Bogati rezultati živahne djelatnosti Školske zadruge *Polet*

Novim teritorijalno-administrativnim uređenjem Općine Jastrebarsko nakon rata s vremenom dolazi i do centralizacije školstva na širem području Jastrebarskog, postupno se okolne škole uključuju u sastav jaskanske škole. Već 1945./46. jaskansku školu počinju polaziti djeca iz Črnilovca umjesto dotadašnjeg pohađanja škole u Petrovini, 1959./60. ukidaju se dotadašnje škole u Malunju, Volavju, Gornjem i Donjem Desincu, Cvetkoviću, Domagoviću i Čegljima te se pripajaju kao područna odjeljenja Osnovnoj školi u Jastrebarskom, 1963./64. isto se događa sa školama na Plešivici i Vlaškovcu, da bi se konačno 1967./68. spojile i škole u Petrovini i u Jastrebarskom. Pripojenje novih područnih škola matičnoj školi u Jastrebarskom rezultiralo je značajnim povećanjem ukupnog broja učenika. U ovom periodu škola bilježi najveći broj učenika u svojoj povijesti: od 187 učenika tada još uvijek četverogodišnje škole 1945./46., preko 507 učenika 1949./50., 1292 učenika 1959./60., do 1969./70., kada je školu pohađalo čak 1908 učenika, što predstavlja školsku godinu s najvećim brojem učenika u povijesti.

Škola od svog osnutka organizira i potiče humanitarnu djelatnost učenika

Od 1973. do Domovinskog rata:

Trend velikog povećanja broja učenika tijekom sljedećih dvadesetak godina prouzročio je mnoge probleme u redovitom provođenju nastave, npr., nastava je sredinom pedesetih provođena u tri smjene, od 7:30, 11 i 13 sati, a 1971./72. u čak četiri smjene, od 7:30, 10:45, 13:15 i 14 sati, u godini 1965./66. zabilježeno je da su neki razredni odjeli imali i do 45 učenika. Zbog kroničnog nedostatka prostora smanjena je satnica pojedinih predmeta u petim i šestim razredima, kao što su poznavanje društva, tehnička kultura i tjelesna i zdravstvena kultura, uza sve to, kao što je već spomenuto, nastava se odvijala na tri različite lokacije što je dodatno otežavalo normalno funkcioniranje škole. Svi navedeni razlozi rezultirali su time da se već sredinom šezdesetih javljaju različite inicijative o gradnji nove, veće školske zgrade koja bi zadovoljavala potrebe suvremene škole. Uvjeti za oživotvorenje te inicijative sazreli su 1968. kada je kasniji ravnatelj škole Dragutin Effinger pokrenuo akciju, koja je uz veliku pomoć i podršku tadašnjeg općinskog rukovodstva, dovela do polaganja kamena temeljca nove školske zgrade 11. rujna 1970. u donjoj Jaski, u današnjoj ulici Ante i Davida Starčevića, na broju 16. Konačno, 25. svibnja 1973. velikom je svečanošću otvorena nova zgrada osnovne škole. Pritom treba spomenuti da su izrazito zaslužni za realizaciju ideje o izgradnji nove zgrade osnovne škole i stanovnici Jastrebarskog koji su 5. ožujka 1972. na referendumu odlučili da će samodoprinosom od 2 % svojih plaća tijekom sljedeće tri godine financirati ovaj projekt.

Ravnatelj škole Dragutin Effinger održava govor tijekom polaganja kamena temeljca nove školske zgrade u današnjoj ulici Ante i Davida Starčevića

Radovi na izgradnji nove škole su trajali gotovo tri godine - slika 1

Radovi na izgradnji nove škole su trajali gotovo tri godine - slika 2

Svečano otvorenje nove školske zgrade

Izgradnja nove školske zgrade nije predstavljala kraj ambicioznog plana izgradnje novih školskih objekata u Jastrebarskom, nekoliko godina kasnije, u proljeće 1980., formirana je radna grupa za izgradnju školske sportske dvorane. Nakon prikupljanja projektne dokumentacije, dopune projekta, urbanističkih uvjeta i dozvole za građenje, potpisan je 20. lipnja 1980. Sporazum o izgradnji dvorane. Prema Sporazumu, projekt se trebao zajednički realizirati lokalnim, republičkim i školskim financijskim sredstvima. Napokon, nakon 18 mjeseci radova, 25. svibnja 1983., točno 10 godina nakon svečanog otvaranja nove školske zgrade, izgrađena je i puštena u funkciju školska sportska dvorana, prvi moderni zatvoreni sportski objekt u Jastrebarskom.

Školska rukometna momčad početkom sedamdesetih s voditeljem Krunoslavom Leščićem

Učiteljski zbor 1973. godine

Svestrani učitelji osnovali su i svoj orkestar

Domovinski rat:

Slom komunističkog sustava i agresija na Hrvatsku početkom devedesetih godina donosi školi specifične i do tada nepoznate probleme s kojima se trebalo nositi. U drugoj polovici 1991., u najkritičnijem razdoblju za obranu Hrvatske, prvenstvena briga i najvažnija zadaća zaposlenika škole bila je sigurnost djece i što je moguće redovitije odvijanje nastave. Upravo zbog toga u dvorištu se škole grade skloništa kapaciteta 500 učenika, u okolnim se zgradama adaptiraju podrumi za prihvatale daljnjih petstotinjak učenika i djelatnika škole, također su pribavljene i različite najnužnije potrepštine za skloništa poput hrane i sanitetskog materijala. Tijekom najkritičnije školske godine, 1991./92., nastava je zbog ratne opasnosti dva puta prekidana, i to od 16. do 25. rujna te od 4. listopada do 18. studenog. Unatoč tome što u tom periodu nije bilo nastave, nije se dopustilo da obrazovne aktivnosti u potpunosti zamru pa su stoga učitelji održavali konzultativnu nastavu za učenike nižih i viših razreda. I kad se održavala nastava u prvom obrazovnom razdoblju te školske godine, bila je skraćena; nastavni je sat trajao 35 minuta, opseg nastavnih sadržaja bio je reduciran, dodatna i dopunska nastava izostavljena, kao i izvannastavne aktivnosti. Odlaskom JNA iz Jastrebarskog, 13. studenog 1991., i određenom stabilizacijom ratnog stanja 1992., nastava se u drugom polugodištu ipak počela provoditi u normalnom obliku.

Osim navedenih problema, rat je prisilio mnoge ljude iz ugroženih područja da napuste svoje domove u potrazi za sigurnošću, tako da se jedan dio prognanika sklonio u Jastrebarskom, što se vidjelo i u promjeni broja učenika škole. 1991./92., jaskansku je školu pohađao 151 učenik prognanik. Osim toga, škola je stavila na raspolaganje učiteljske stanove u Petrovini i Desincu ne bi li se na taj način barem privremeno zbrinule prognane obitelji. Solidarnost su iskazali i jaskanski učenici i učitelji koji su se uključili u mnogobrojne akcije sakupljanja humanitarne pomoći namijenjene prognanoj djeci. Uz prognanike iz ratom zahvaćenih područja Hrvatske, početkom rata u BiH škola je 1992./93. zbrinula i uključila u obrazovni proces 84 učenika izbjeglica iz susjedne države.

Uvođenje višestranačja i demokratizacija društva u zadnjem desetljeću 20. stoljeća donosi i promjene u nastavnom planu i programu, pa se tako nakon dugog niza godina, 1991./92., ponovno u školu uvodi vjeronauk, a već sljedeće 1992./93. ostvaruje se bitan iskorak u budućnost opremanjem i otvaranjem informatičke učionice, što je označilo uvođenje nastave informatike u školu.

Osim promjena u nastavnom planu i programu, škola mijenja i ime. 24. listopada 1990., Savjet škole donosi odluku o promjeni naziva Osnovne škole „Milan Mraović-Simić“ u naziv Osnovna škola „Ljubo Babić“ te ujedno proglašava 14. lipnja, dan kad se rodio Ljubo Babić, danom škole. Škola ovo ime nosi i danas.

Od Domovinskog rata do danas:

Posljednjih petnaestak godina Osnovne škole „Ljubo Babić“ obilježene su uvođenjem mnogobrojnih novina u nastavu te provođenjem različitih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti čiji je zajednički cilj uspješniji i kvalitetniji odgojno-obrazovni proces kojemu je primarni zadatak izgraditi od učenika osobe koje će svojim radom moći doprinijeti daljnjem razvoju svoje zajednice.

Spomenut ćemo samo najvažnije novosti i dostignuća: početkom školske godine 1996./97. uvodi se redovna nastava stranog jezika u 4. razred te drugi strani jezik kao izborni predmet, 1999./2000. prvi se put organizira Škola u prirodi za učenike 4. razreda, 6. ožujka 2002. održana je osnivačka skupština Učeničke zadruge Grozdek čiji je glavni cilj očuvanje starih zanata i običaja, 2008./09. otvoren je produženi boravak za učenike 1. razreda u Područnoj školi Cvetković, Dramska družina „Ivana Brlić Mažuranić“ tijekom ovog razdoblja uspješno je pripremila i izvela nekoliko predstava poput Čarobnjaka iz Oza 1997./98., Dr. Doolittlea 2001./02. i Petra Pana 2006./07. Uz spomenuto, učenici su ostvarili niz zapaženih rezultata i osvojili mnoštvo nagrada na različitim natjecanjima iz svih nastavnih i izvannastavnih područja.

Škola u Jastrebarskom je u 230 godina od svog osnutka prešla dugotrajan i često mukotrpan put od trogodišnje pučke škole u kojoj je radio samo jedan učitelj u jednoj učionici do današnje suvremene osmogodišnje osnovne škole u kojoj u matičnoj školi s 22 učionice i 8 područnih škola podučavaju čak 92 učitelja uz 5 stručnih suradnika i 29 ostalih djelatnika. Taj golemi put uspješno je savladan samo zahvaljujući požrtvornosti i ljubavi svih djelatnika škole prema ovom plemenitom pozivu tijekom posljednjih 230 godina.

CRTICE IZ NAJSTARIJE ŠKOLSKE SPOMENICE

Godine 1863 zaključilo je pod sudcem Gjurom Brozovićem zastupstvo u svojoj sjednici, da se izošilju dva odbornika u školu, da neka sve književnim jezikom pisane knjige od djece poberu i spale, a stare uvedu, jer da oni ne trpe, da bi se njihova djeca vlaški učila; nu nijedan se neusudi u školu doći, jer su se bojali strogog i odvažnog učitelja. Kada je učitelj Vranko dočuo za njihov zaključak, reče jednom sgodom u Kosturićevoj gostioni da svi oni, koji su to zaključili jesu osli. Dočuv to poglavarstvo, dade ga preda se pozvati, pozivljuć ga, da neka opozove, što je rekao, jer inače, da će ga višnjoj oblasti predati, ali on nehtjedne opozvati, već ostade kod svoje izjave. Nakon šest tjednih eto ti iztrage proti njemu, koja se njemu u prilog svršila, a oni ostadoše još i danas osli.

Dne 30 siečnja bijaše ljuta zima i debeo snieg, stoga: počiniše zecevi u školskom ciepilnjaku na ciepovih veliku štetu, a to ovako: što je škol. vrt samo sa tri strane slabo ugravljen daskami, onu sa sjeverne strane jeste živi plot, kroz koje lasno mogaše prolaziti zecevi u ciepiljenjak.

Dne 11 veljače bijaše isto, što i dne 30 siečnja. Dne 1 - 5 i 17 ožujka, bijaše isto, što i u prijašna dva mjeseca. U svemu dakle uništiše zecevi 150 kom. krušaka i 270 kom. jabuka, to ujedno bijaše i razlog, da se nije ove jeseni ništa moglo porazdieliti ciepova škol. mladeži i opetovnjakom.

1889. godine

Dana 24 prosinca i tada je pred božićne blagdane 45 školske djece obojega spola nadareno potrebitom koje odjećom, koje obućom.

Da se je to plemenito djelo izvesti moglo pripomogli su slijedeće dobrotvori mladeži, i to: presvijetli g. grof Stjepan Erdödy sa 25 for., veleučeni g. Dr. M. Bišćan sa 5 for., gospoj. Dragica Klešćić sa 5 for. P.n.gg. Josip Kovačić gostioničar, M. Klešćić i sin trgovci, i Antun Bival, ljekarnik, osnovali su u svojim lokalima u tu svrhu škrabljice, u koje se je tekom godine novčić po novčić sabivalo, pak je uzišlo kod prvoga 37 for, 33 nvč., kod drugoga 8 for. 40 nvč., a kod trećega 6 for. 55 nvč.

Učiteljski zbor se najtoplije zahvalio u ime nadarene mladeži i u ime svoje svim plemenitim darovateljem sa željom, da im Bog, to dobro dijelo tisućstruko naplatio, a ne zaboravili u buduće siromašne mladeži ove škole.

1892. godine

Polazak školske djece, bio je u opće vrlo povoljan, da nekih, na ime od onih nemarnih polaznika, koje niti prijave redovite nisu mogle okrenuti na bolji put, što se imade pripisati žalibože nehaju odnosnih roditelja.

1894. godine

Veličanstveno slavlje slavio je na dane 14. 15. i 16. listopada 1895. glavni grad naše domovine Hrvatske i Slavonije, Zagreb. Na te dane boravilo je u Zagrebu Njegov ces. i kr. apoštolsko Veličanstvo Franjo Josip I. kralj Hrvatski. Sjajan bijaše i srdačan doček kralju. Stotinu tisuća hrvatskoga naroda sakupilo se 14 listopada u sjajno i raskošno okičenom onako krasnome gradu Zagrebu. Mnogobrojne ulice sve rrvile svjetinom, koja je oduševljeno i srdačno klicala: „Živio kralj!“ Poglavari i dostojanstvenici naši, plemići i svećenstvo, građani i puk sve to bijaše sjajno okičeno, kako i dolikuje dočeku premilostivoga kralja, koji nakon 26 godina dotje opet među vjerni narod Hrvatski, da otvori i posjeti prosvjetne zavode; novo hrvatsko kazalište i tolike naše škole.

Prispjev u banske dvorove, primalo je Njeg. Veličanstvo poklone raznih izaslanika cijele zemlje. Poslije podne položilo je uz burno klicanje naroda zadnji kamen na divnu zgradu novoga hrvatskoga kazališta, a onda je pošlo u novu realnu gimnaziju i trgovačku školu, iza kojega je mimo mnogobrojni narod dočekao i preko 8000 školske mladeži.

Sada je nastao ganutljiv prizor. Sva mladež klicala: „Živio kralj! Živio kralj!“ a presvjetli gospodin Dr. Izidor Kršnjavi, predstojnik odjela za bogoštovje i nastavu kazivao je kralju na mladež, koja je u krasnim redovima oštro i lijepo koracala pred blagim kraljem, kojemu je posmjeh zadovoljstvo ukrasio blagostivo lice. Dobar sat stupala je školska mladež i muška i ženska uz pratnju glazbe pred kraljem. A kakva glazba? Krasna mala banda. Mala školska djeca iz Valpova svirala, da je bilo milina čuti i vidjeti.

1895./96 godina

Dne 10. rujna 1898. pod večer potresla je sve narode prostrane austrijsko-ugarske monarhije strašna vijest, da je Njezino Veličanstvo, naša carica i kraljica Jelislava mrtva. U prvi mah nije htio nitko da to vjeruje, ali kada se je ta prežalosna vijest potvrdila, onda je sve vjerne narode prostranoga našega carstva, kao što i sav ostali obrazovani svijet, užasna vijest još više uzdrmala, jer carica nije umrla naravnom smrću, već od bezbožne zvjerske ubojničke ruke.

Za premilostivu caricu i kraljicu Jelislavu, koja je ovako tragično od nečovječne ruke svršila, bijahu 20. rujna t.g. i u nas svečane zadušnice. Tim zadušnicama prisustvovala je uz sve oblasti i školska mladež sa učiteljskim zborom; djevojčice bijahu odjevene bjelini sa crnim vrpčama, čineći spalir uz postavljene katafalk. Za uspomenu na taj kobni dan dobilo je svako dijete po jednu svijeću. Iza zadušnica sabrala se školska mladež sa učiteljskim zborom, u školskim prostorijama, da na skromni, ali usrdni način iskažu poštovanje nezaboravnoj sjeni odlične vladarice.

1898./99. godina

SJEĆANJA...IZ PERA UČITELJA

Provodeći vrijeme u zasluženoj mirovi, razmišljam o dalekoj 1961. godini. Vrijeme prolazi, a sjećanja ostaju...

Po završetku Učiteljske škole u Zagrebu prijavljujem se za radno mjesto pri OŠ Gorica Svetojanska. Znao sam da je to na području Svete Jane, ali nisam mnogo poznao kraj ni samu školu. Zato sam odlučio otići tamo i sve vidjeti. Prašnjavi put me vodio obrađenom udolinom, a obronci brda bili su obrasli vinovom lozom, trsovima punih zlaćanih grozdova. Tako sve do škole udaljene od Jastrebarskog deset kilometara, odnosno dva sata hoda. Tada autobusa nije bilo.

Upoznao sam upravitelja koji me uveo u školsku zgradu u kojoj su bile četiri velike učionice s visokim stropom i praznim zidovima. Odmah sam uočio nauljene podove, podignutu katedru iza koje je stajala starinska izgrebana školska ploča, a ispred nje u jedan red poslagane starinske đačke klupe. Na koso položenom dijelu imale su izbušena mjesta za tintarice, a sve su bile izrezuckane nožićima te znatno načete truležom. U kutu učionice tek jedan rasklimani ormar, a na unutrašnjem zidu visoka kalijeva peć. Zbornice nije bilo. Ljubazni upravitelj me tada upozorio da ću morati predavati u višim razredima, dakle od 5. do 8. razreda. Prema svojim sklonostima i uz pristanak upravitelja odabrao sam da ću predavati fiziku, tehnički odgoj i tjelesni odgoj.

Na prvom sastanku učitelja doznao sam da smo većina nas početnici. No, uz međusobnu pomoć uspješno smo savladali prvi zadatak – planiranje gradiva.

I počelo je! Učenici su u školu dolazili pješice iz 16 svetojanskih sela, a bilo je i učenika iz obližnjeg žumberačkog područja. Bilo je tu učenika pet, šest godina mlađih od mene, viših i jačih. Mislio sam da će biti teško, ali u meni je nešto brujalo da škola mora postati moj drugi dom, djeca moja druga velika obitelj.

U nastavu fizike ulagao sam dosta napora prikupljajući neka sredstva van škole. Izrađivao sam crteže, plakate i slično samo da bih što zornije dočarao djeci nastavno gradivo. U tome su mi pomagali i učenici jer su izrađivali neke modele na satovima tehničkog odgoja.

Iako se rad odvija u učionici i uz minimalan alat, učenici su pokazivali strpljivost i umješnost u praktičnom radu. Nizali su se radovi u kojima se očitovala kreativna sposobnost svakog učenika. Najviše ih je veselila izrada baklji i balona. Naime, za svaki državni praznik škola je održavala svečani program uz bakljadu. To prilikom puštali smo izrađene balone koji su uz topli zrak letjeli visoko, visoko.

Samo par godina stare klupe otišle su u zaborav, a nabavljen je novi namještaj. Jedan razred smo pregradili i dobili zbornicu.

Nastavu tjelesnog održavao sam u razredu, na prašnjavom školskom dvorištu ili na današnjem nogometnom igralištu u Reki. U nedostatku igrališta, zajedno sa snažnijim učenicima, uredio sam malo igralište u voćnjaku ispod škole. Nikakvih sprava nije bilo pa smo pristupali nekim improvizacijama.

I tako punih deset godina. I dozvolite mi, moram napomenuti i ovo – uz dobru volju i samoodricanje, a uz svestrano zalaganje učenika ni rezultati nisu izostajali.

Po izgradnji nove OŠ u Jastrebarskom nastavnici predmetne nastave i učenici viših razreda sele u novu školu. Ja se tada uključujem u rad s djecom od 1. do 4. razreda, a to mi je bila i velika želja. Radio sam tu u čistim odjeljenjima još deset godina, a takav rad me počeo sve više oduševljivati. U kombiniranom odjelu radio sam na zamjeni u područnoj školi Bukovac, jer se na natječaj nitko nije javljao. To je trajalo samo godinu dana, a potom je nastava ovdje bila ukinuta i ja sam bio tu posljednji učitelj.

Nakon provedenih dvadeset godina rada u Gorici Svetojanskoj prelazim na rad u niže razrede matične škole u Jastrebarskom. Tu sam radio još dvadeset i četiri godine. Shvativši da me je učiteljski poziv potpuno obuzeo, uvijek sam se predavao nastavi i djeci.

Danas mi se čini da je svaka godina bila kao putovanje s određenim ciljem na kojem je bilo prepreka i nepredviđenih situacija. Vjerujem da sam to kroz svoj dugi radni staž uvijek uspješno i savladavao. Jasno, svaka je generacija imala neke svoje specifičnosti i svaku ću po nečemu pamtiti.

Nizale su se tako godine, nizale su se generacije za generacijom i svaka je u meni ostavila

zadovoljstvo s nadom i uvjerenjem da su ta djeca postala ili će postati dobri i plemeniti ljudi.

Ponosan sam što sam cijeli svoj radni vijek radio s djecom, mojim učenicima, te provodio vrijeme u kolektivu u kojem sam uvijek nalazio podršku i razumijevanje i stekao dobre prijatelje s kojima se i danas družim.

Ivan Boričević, učitelj razredne nastave u mirovini

Domagović je udaljen 2,5 kilometara od stare karlovačke ceste, ali na željezničkoj pruzi Zagreb – Karlovac sa stajalištem kojim su se služili đaci, studenti i prodavači poljoprivrednih proizvoda odlazeći u Karlovac, češće i više u Zagreb.

Škola od osnutka, uglavnom je imala jedno odjeljenje i jednog učitelja. Selo izrazito bogato društvenim životom, koji se odvijao u okviru škole i DVD-a.

U studenom 1963. godine, bilo je upražnjeno mjesto u Domagoviću i ja dolazim iz Novog Sela Okičkog.

Moji dragi Domagovićanci su me lijepo primili i prihvatili, te mi olakšali život i rad.

Znala sam da je rad u kombinaciji od četiri razreda i malim brojem učenika. Rad u takvoj kombinaciji je izuzetno zahtjevan i težak u ostvarivanju odgojnih i obrazovnih ciljeva, ali uz dobru pripremu i organizaciju, uspjela sam.

Školski sat trajao je gotovo uvijek 60 minuta (svaki razred 15 minuta). Moram se sjetiti pokojnog kolege ravnatelja škole Dragutina Effingera, koji je na početku svake školske godine doveo kolege stručnjake pa bi mi pomogli savjetima i uputama kako organizirati nastavu i kojim sadržajima dati prioritet i na taj način mi olakšali posao.

Broj učenika kretao se od 14 do 20. Godište 1941. bilo je brojno, 17 učenika. Tada se odjeljenje dijeli na dva odjeljenja po dva razreda. Tada dolazi raditi u drugo odjeljenje kolegica Božena Gregorić. Poslije te generacije opet se spajaju razredi u jedno odjeljenje, ali bez upisa u 1. razred. Nijedno dijete nije upisano.

Bilo je dosta zgoda i nezgoda i u radu i u životu. Za mene je bio izazov kod sam školske godine 1978./79. upisala samo jednog učenika. Bio je to Mario Fabijanić. Lijepo i neprocjenjivo iskustvo. Mario je bio izuzetno dobro i nadareno dijete. Ja bih mu objasnila gradivo, pokazala, on bi samo rekao: „Znam!“ i nastavio raditi. Kad bi završio, prišao bi mi pa bi zajednički obilazili ostale razrede.

Danas mojih učenika ima raznih profesija i zvanja na društvenim i političkim funkcijama. Na sve njih sam jako ponosna.

Upravo sada u Domagoviću je moja učenica učiteljica – Jasna Fabijanić, udana Borković.

Ponosna sam na sve mlade ljude koji su masovno, bez ostatka javili i otišli u Domovinski rat, braniti Domovinu.

Volim te ljude i dan-danas rado i s veseljem odem u Domagović.

U svibnju 1979. godine odlazim na rad u „čisto“ odjeljenje, u Desinec, gdje sam radila do umirovljenja 1992. godine.

Želim puno uspjeha svim kolegama ma gdje bili i radili.

Srdačan pozdrav, Marija Medunić

1962. godina, mala škola u Donjem Desincu moje je prvo radno mjesto nakon završetka petogodišnje Učiteljske škole u Zagrebu.

Kombinacija drugog i četvrtog razreda, mladoj učiteljici, nije predstavljala problem jer smo iz škole izašli pripremljeni za rad u svim uvjetima nastave. Nakon godinu i pol škola seli u Gornji Desinec, a s njom i ja. Više učenika, čista razredna odjeljenja, ali i dalje putovanja po kiši i po snijegu, često i pješice iz Jaske ukoliko autobus ne stigne na vrijeme. Učionice nove škole velike, u njima ploče s kredom te veliki kamin koji nas grije zimi, atmosfera ugodna. Dobri učenici, suradnja s roditeljima veoma dobra, a i kolegice, učiteljice Branka, Darinka i Dragica, divne su osobe s kojima je užitek raditi. Jedanaest godina provedenih u Desincu za mene su lijepe uspomene. U međuvremenu usavršavam se za nastavnika razredne nastave. Školovanje uz rad traje tri godine.

Diploma nastavnika razredne nastave omogućila mi je da nađem novo radno mjesto u školi u Jastrebarskom, kada zbog smanjenja broja učenika u Desincu u toj školi postajem tehnološki višak. Sa svojim učenicima završenog četvrtog razreda dolazim u novu školu u Jastrebarsko i predajem prirodu i matematiku petim i šestim razredima. Svjesna kako to nije trajno rješenje, upisuje na Pedagoškoj akademiji studij biologije što mi omogućuje da kao nastavnik biologije dočekam i svoj odlazak u mirovinu. Generacijama učenika predavala sam taj predmet, bila uvijek razrednik, putem dodatne nastave vodila grupu mladih biologa kao i tadašnju pionirsku organizaciju koja je zahtijevala puno sati izvan nastave. Od slobodnih aktivnosti vodila sam cvjećarsku grupu koja se brinula o cvijeću u školu kao i o školskom okolišu. Sve to vrijeme provedeno u školi bilo je ispunjeno i mnogobrojnim izletima, nezaboravnim naturalnim putovanjima, posjetima svim jaskanskim institucijama vezanim uz moj predmet. Svaki dolazak na nastavni sat za mene je bio najljepši doživljaj jer je većina učenika bila disciplinirana i učenje je smatrala svojim ulogom u budućnost.

Da smo mi, nastavnici starije generacije ostvarili svoj životni cilj, bile su riječi učenika na proslavi tridesetogodišnjice od njihova završetka osmog razreda. Uz riječi zahvale za sve zajednički provedene godine na kraju su rekli: „Vi ste nas učili, naučili, ali i odgajali.“

Ankica Popović

Kao mladi profesor počeo sam svoj radni vijek u općini Jastrebarsko, Osnovna škola Sveta Jana 1964. godine.

1966. odlazim u centralnu školu Petrovina u Petrovini i predajem nekoliko predmeta – zemljopis, kemiju, tjelesni i tehnički odgoj. Za svoj rad sam pohvaljen na stručnim aktivima u Zagrebu iako iz nekih predmeta nisam bio stručnjak. Iz likovnog i tehničkog odgoja u suradnji s nastavnicima iz domaćinstva krajem školske godine pripremali smo vrlo uspješno izložbe učeničkih radova. Zbog veoma teških uvjeta rada učestvovao sam u prikupljanju sredstava za nabavu nastavnih sredstava i pomagala kako bi lakše mogao realizirati nastavni rad i program. Budući da sam predavao i tjelesni odgoj, vodio sam i sportsku sekciju. Bio sam uključen u sve kulturne i javne djelatnosti mjesta.

Novom mrežom školstva i izgradnjom nove škole u Jastrebarskom 1973. godine prelazim na radno mjesto profesora zemljopisa u Jastrebarskom, gdje predajem samo zemljopis. Nastava je bila kabinetska i sada dolazi do izražaja moja kreativnost i neusporedivo bolji uvjeti rada. Sudjelovao sam i u organima upravljanja škole.

Shvatio sam veoma rano da nema obrazovanja bez odgoja, a da prosvjetni djelatnik svojim činovničkim pristupom nije prosvjetni djelatnik. Sve ono naučeno u razredu primijenio sam na brojnim izletima (terenska nastava) sa svojom grupom Mladi geografi. Poslije terenske nastave razred je bio daleko uspješniji. Učenici uređivali panoe u školi i rezimirali svoj rad panoom terenske nastave.

S grupom Mladi geografi proveo sam učenike kroz Sloveniju, Italiju, Austriju, Mađarsku, Rumunjsku, a vidjeli su i cijelu našu domovinu, obišli područja stradala u ratu, divili se Istri s Učkom, Brijunima, slavonskim ravnica, Gorskom kotaru, Lici i pitomom Zagorju.

Bio sam više godina voditelj aktiva zemljopisa i sudjelovao sam na svim aktivima i seminarima škole, općine i grada Zagreba. Zbog korelacije razredne i predmetne nastave organizirao sam aktiv nastavnika zemljopisa i razredne nastave na temu Od plana do karte.

Mnogi mladi profesori zemljopisa bili su na studentskoj praksi kod mene.

Odlazio sam s učenicima na sva natjecanja iz zemljopisa gdje su učenici postizali zavidne rezultate. Bio sam i na državnom natjecanju u Opatiji gdje mi je učenik osvojio treće

mjesto u Hrvatskoj.

Organizirao sam izlet djelatnika škole u vrijeme Domovinskog rata duž bojišnice u Ličko-senjskoj županiji od Baških Oštarija, Gospića, Ličkog Osika i Perušića, preko Kapele, Modruša, Josipdola do Jastrebarskog.

Posebno zadovoljstvo mi je bilo obrazovati i odgajati mlade naraštaje za koje sam imao puno ljubavi i razumijevanja jer to je najodgovorniji, najčasniji i najplemenitiji poziv kojeg sam, nadam se časno, obnašao.

Dobio sam nagradu grada Jastrebarskog 2001. godine, a najveća nagrada mi je kada se sretnem s mnogim bivšim učenicima, danas odraslim ljudima, mnogi od su vrsni stručnjaci u zemlji i inozemstvu i kada čujem da postižu velike uspjehe u svom radu.

Ponosan sam jer sam i ja barem jednim malim dijelom doprinio njihovom uspjehu.

U zasluženu mirovinu otišao sam 31. kolovoza 2002. godine i svoje umirovljeničke dane provodim sa svojom obitelji i unucima što me veoma veseli i ispunjava.

Biserko Šojat, prof. zemljopisa u mirovini

Grafit

Atrij škole

Oslikavnje zidova - slika 1

Oslikavnje zidova - slika 2

Oslikavnje zidova - slika 3

Oslikavnje zidova - slika 4

Etno zbirka - slika 1

Etno zbirka - slika 2

Etno zbirka - slika 3

Etno zbirka - slika 4

Etno zbirka - slika 5

Etno zbirka - slika 6

Etno zbirka - slika 7

Etno zbirka - slika 8

Etno zbirka - slika 9

KULTURNO-UMJETNIČKA DJELATNOST

Tradicija kulturno-umjetničkog programa u našoj školi seže daleko u prošlost. Već se na prvim stranicama naše najstarije spomenice spominje učitelj Luka Vranko koji je „god. 1860 ustrojio dobrovoljno kazališno društvo, koje se je za godinu dana razišlo. Kad je bio to društvo ustrojio, došav k njemu dva odbornika od strane poglavarstva, te ga umoliše, da neka odustane od te namjere, jer da bi to za celo trgovište sramotno bilo, da njihov učitelj bude komedijašem – nu on se nedade skloniti, već ostade stalan kod svoje odluke, a kad je predstava minula, tada je svim omilio; i tako je to dobrovoljačko društvo tri puta ustrojio, i nakon nekoliko predstava opet se je isto razišlo“.

Luka Vranko osnovao je i pjevačko društvo Javor 1876. godine koje se nakon tri godine „kroz neslogu razišlo“. Već 1882. godine ponovo osniva isto društvo, no ono se 1886. godine „kroz neslogu i strančarenje opetovano razišlo“.

U dugom nizu godina, učenici su sa svojim učiteljima upriličili brojne svečanosti vezane uz obilježavanje značajnih datuma. Mijenjala su se vremena, mijenjale su se i prilike kada su se te svečanosti održavale. No, tijekom svih povijesnih previranja, završetku školske godine uvijek se posvećivala posebna pažnja.

Već i u samim počecima škole jastrebarske na poseban se način obilježavao kraj školske godine nakon obavljenih godišnjih ispita. Prvi zapis datira iz 1890. godine: „31. srpnja zaključena škol. godina zahvalnom službom božjom, čitanjem radova i dijeljenjem nagrada“.

Završne su se školske priredbe dugi niz godina organizirale pod motom Pokaži što znaš. U njima su sudjelovali svi predstavnici izvannastavnih i izvanškolski aktivnosti. Priredbe su se održavale za roditelje, suradnike, učenike i učitelje, a ustalio se i običaj nagrađivanja najuspješnijih učenika i učitelja.

1978. godine u školi počinje raditi Nino Škrabe, dramski pisac, publicist, scenarist, umjetnički voditelj i redatelj Gradskog kazališta Jastrebarsko. Od osnutka Gradskog kazališta 1968. godine u kazalištu je djelovalo više od dvije tisuće članova, a izvedeno je pedesetak premijera i više od tisuću predstava. Na njegov se poticaj osnovala dramska

grupa Ivana Brlić-Mažuranić. Skupina je naziv dobila po poznatom hrvatskom Andersenu, najvećoj spisateljici hrvatske dječje književnosti, koja je dio svog djetinjstva (1879. - 1882.) provela u Jastrebarskom.

Dramska je skupina mlađi ogranak skupine „Tomo Mikloušć“ i s njom čini nerazdvojni tandem. Osnivanjem ove grupe osigurao se kontinuitet u stvaranju kazališnih predstava jaskanskih učenika. Nino Škrabe za dječju je skupinu napravio čitav niz dramatizacija klasika dječje književnosti. Stručnim perom napisane i vještom dramskom palicom vođene, skupina je izvela:

- 1979. - Junaci Pavlove ulice, Ferenc Molnar – Nino Škrabe
- 1980. - Bajka o kneževiću Sveboru i Svarožici Sunčici, trolist Škrabe-Senker-Mujčić
- 1982. - Pustolovine Toma Sawyera, Mark Twain – Nino Škrabe
- 1983. - O'Kaj, trolist Škrabe-Senker-Mujčić
- 1985. - Mačak u čizmama, Charles Perrault – Nino Škrabe
- 1990. - Pustolovine šegrta Hlapića, Ivana Brlić-Mažuranić – Nino Škrabe
- 1991. - Eko Eko, Hrvoje Hitrec
- 1997. - Snježna kraljica, Hans Christian Andersen – Nino Škrabe
- 1998. - Čarobnjak iz Oza, Lyman Frank Baum – Nino Škrabe
- 1999. - Heidi, Johanna Spyri – Nino Škrabe
- 2002. - Doktor Dolittle, Hugh Lofting – Nino Škrabe
- 2006. - Petar Pan, James Matthew Barrie – Nino Škrabe.

Za svaku od navedenih predstava tražila se karta više. U školskoj spomenici, školske godine 1996./96., zapisano je: „Od ove godine ponovo je počela sa radom dramska družina „I. B. Mažuranić“. Prof. Stjepan Škrabe je pripremio predstavu „Snježna kraljica“. Nakon audicije kroz koju je prošlo oko tristotinjak djece, vrlo uspješno svoje mjesto u predstavi je pronašlo oko 150 sudionika. Dvije postavne glumaca na izuzetno dobro priređenoj sceni cijeli tjedan oduševljavalo je učenike naše škole, susjednih škola i građanstvo. U vrućem lipanjskom tjednu odigrano je četrnaest predstava za prepunu kino-dvoranu. Ovakvim pothvatom mogu se pohvaliti samo rijetki u svijetu. Svaka čast režiseru i glumcima. Pravo je pedagoško umijeće odabrati pravog glumca a onda održati vrlo zahtjevnu disciplinu kroz mjesec dana pripreme – u tome je svakako nezamjenjiv prof. Stjepan Škrabe.“

Nakon ove, izuzetno uspješne predstave, prof. Škrabe primio je državnu „Nagradu Ivan Filipović“ za izvannastavni rad s mladima na kulturnom i sportskom polju. Ovu prestižnu nagradu dodjeljuje Republika Hrvatska, odnosno Odbor nagrade „Ivan Filipović“, a priprema Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, za značajna ostvarenja u odgojno-obrazovnoj djelatnosti i predstavlja najviše priznanje djelatnicima u odgoju i obrazovanju. Dodjela nagrade upriličena je 24. travnja 1998. godine pod pokroviteljstvom ministra prosvjete i sporta Božidara Pugelnika u Palači Dverce.

Predstava Doktor Dolittle proglašena je najboljom predstavom Županijske kazališne smotre 2003. godine u Jastrebarskom, a Nino Škrabe dobio je priznanje za najbolju režiju. Iste je godine Nino Škrabe dobio i Nagradu za životno djelo Grada Jastrebarskog.

Petar Pan - slika 1

Petar Pan - slika 2

Mnogi učenici, članovi dramske skupine „Ivana Brlić-Mažuranić“, svoj su dramski razvoj nastavili u dramskoj skupini „Tomo Mikloušć“ pod vodstvom istog redatelja.

2008. godine osnovna škola započinje s drugačijom koncepcijom pripremanja završne školske svečanosti. Osnivanjem KUD-a u školi, članovi dogovaraju stvaranje jedinstvenih predstava koje objedinjuju rad svih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti. Te se godine pripremila svečanost pod nazivom Lijepa naša Hrvatska. Kroz pjesmu, ples, recitacije i dramske igre učenici su proputovali Lijepom Našom. 2009. godine za završnu školsku priredbu odabrana je bajka Šuma Striborova, Ivane Brlić-Mažuranić, a 2010. godine nastavna je godina završena s još jednom odličnom predstavom, na scenu je postavljena Družba Pere Kvržice, Mate Lovraka. Obje je predstave dramatizirao i režirao Miljenko Šegudović, učitelj razredne nastave.

Šuma Striborova

Velika se pažnja posvećuje izradi kostima i scenografije. Scenografija je iz godine u godinu bogatija, maštovitija i nadasve originalna. Ivana Strmečki-Vučina, učiteljica likovne kulture, kreativnim idejama zadaje dosta muke našim domarima koji sve njezine zamisli uspješno odrade. Njezina kreativnost dolazi do izražaja i u osmišljavanju kostima. U izradi kostima sudjeluje i učiteljica Dijana Novosel-Dikšić te učenici likovne skupine.

Posebno smo ponosni na folklorne skupine (pod vodstvom učiteljica Marine Ribarić, Dijane Novosel-Dikšić i Nikoline Luketić), plesače i tamburaše, koji čuvaju kulturne osobitosti jaskanskoga kraja. Njihov nastup popraćen je najvećim pljeskom.

Poseban smiješak na lice izmamljuju plesne skupine voditeljica Ines Bohaček i Ines Jerčinović. Maštovita koreografija, spretni koraci i razigrana glazbena podloga – uspješan

su recept za izmamiti pljesak publike.

U posljednjoj su se predstavi pojavili i autorski tekstovi Martine Tunuković, učiteljice hrvatskog jezika, i Maje Kraljev, učiteljice glazbene kulture. Tekstove je uglazbila Maja Kraljev, a izveli su ih, uz njezino vješto vodstvo, glumci i školski zbor uz pratnju tamburaša. Nadamo se da će ovaj uspješan pothvat biti i trajno zapisan snimanjem CD-a.

Predstava Družba Pere Kvržice odigrana je 3. listopada 2010. u Areni Zagreb na petom Dječjem sajmu. Predstavu su sa zanimanjem i oduševljenjem pogledali brojni posjetitelji ovoga sajma.

Družba Pere Kvržice

Veliki je izazov, i učenicima i učiteljima, svečano obilježiti završetak školske godine. Kroz igru i smijeh, mukotrpan rad i vježbu, pljesak koji zaori dvoranom nakon uspješno odigrane predstave najveća je nagrada za sav uloženi trud. Oborit ćemo vas s nogu i u idućoj školskoj godini!

Pjevački zbor, osim što sudjeluje u obilježavanju svih značajnih datuma, revijalno nastupa i na županijskim Smotrama pjevačkih zborova.

Pod vodstvom učitelja Ante Kelentrića u školi je osnovan i Školski bend. Osim nastupa na završnim školskim svečanostima, bend svake godine organizira koncert u školskom vrtu kako bi se učenici osmi razreda prigodno oprostili od osnovnoškolskih klupa. U par su se navrata školskom bendu priključili i učitelji te učenicima otpjevali nekoliko pjesama.

Već spomenuta Likovna grupa pod stručnim vodstvom Ivane Strmečki-Vučina, učiteljice likovne kulture, oslikala je velik dio škole.

Učenici naše škole svake godine sudjeluju na županijskoj i državnoj izložbi LIK te na izložbi Tradicija i suvremenost koja se već tradicionalno održava u prostoru Mimare (prošle smo godine imali i nagrađenu i pohvaljenu učenicu). Posljednje dvije godine sudjelovali su i na natječaju Hrvatske glazbene mladeži te su radovi naših učenika izloženi u holu koncertne dvorane Vatroslav Lisinski. Ostvarena je i suradnja s Centrom za vizualnu kulturu djece i mladih pa su učenici naše škole sudjelovali u izložbi pod nazivom Inicijal koja je upriličena u Šibeniku, u Gradskoj knjižnici „Juraj Šišgorić“, kao i na izložbi Djeca svijeta koja se održavala u sklopu Međunarodnog dječjeg festivala u Šibeniku.

Članovi likovne grupe sudjelovali su i u akciji POGLE'Dizajn u organizaciji OPA Udruge za promicanje vizualne kulture. Akcija se provela kroz niz radionica u zagrebačkim osnovnim školama pod vodstvom etabliranih hrvatskih dizajnera, likovnih umjetnika i učitelja likovne kulture te se zaokružila izložbom radova nastalih na istim u čak sedamnaest izloga dućana u samom centru grada Zagreba.

Škola se osobito ponosi izložbom likovnih radova pod nazivom Jaska u očima djece koja je postavljena 2008. godine u Gradskoj galeriji Jastrebarsko. Osnovni motivi ove izložbe bili su graditeljstvo, prirodna baština te grb našega grada. Učenici su se pozabavili i

redefinicijom umjetničkih djela slikara Ljube Babića, znamenitog Jaskanca po kojemu je škola i dobila ime. Na izložbi je također predstavljen dio bogatog opusa Zadruga Grozdek koji je na natjecanjima školskih zadrugara postigao zapažene rezultate.

Jaska u očima djece, radovi zadrugara

Zadruga njeguje i obnavlja tradiciju i djelatnosti ljudi našega kraja, osposobljava učenike za izradu predmeta vezanih uz stare zanate te doprinosi očuvanju narodnih običaja. Razvija pozitivan odnos prema baštini i nastoji je očuvati kako bismo se mogli dičiti ne samo prirodnim nego i kulturnim značajkama našega kraja. A stvarno se i imamo čime dičiti!

ZADRUGA GROZDEK

Prva zadruga osnovne škole u Jastrebarskom osnovana je 1957. godine pod nazivom Polet. Zanimljivo je što bilježi školska spomenica: „Nekoliko mjeseci govorilo se u školi i među učenicima o osnivanju učeničke zadruge (...) inicijativni odbor od 42 učenika (iz svakog odjeljenja po tri) osim I. i II. razreda, sazvana je osnivačka skupština zadruge, koja se održala 2. ožujka 1957. (...) Na samoj skupštini učenici su zaključili da se osnuje učenička zadruga, dali joj ime „Polet“ i izabrali upravni i nadzorni odbor i potvrdili pravila zadruge.“

Za predsjednika zadruge izabran je Ribar Zlatko, učenik VII. razreda.

„Odmah po osnivanju zadruge, učenici su marljivo počeli raditi u svom vrtu. Najprije su u kratkom vremenu premazali ogradu na novu među. Posadili su 9 visokih i 80 komada patuljastih voćaka, većinu jabuka i krušaka. Posadili su većinom krumpir i ostalo povrće, a jedan dio ostavili za uzgoj cvijeća. Zadrugom se najviše bavio od strane nastavnčkog vijeća upravitelj škole i drug Škrabe Ivan.“

U spomenici se još jednom spominje rad zadruge i to u godini 1957./58.: „Učenička zadruga je ove godine bila vrlo aktivna. Jedna grupa razreda posijala je kukuruz, druga se bavila krumpirima, a ostale povrćem i cvijećem. U organizaciji rada u zadrugi prešli smo na razredne zajednice, odnosno odjeljenja. Odjeljenje predstavlja osnovnu jedinicu u nastavi, pa će takova jedinica biti aktivnija i u radu. Najveći problem u radu zadruge predstavlja rad preko ljetnih praznika. No nadamo se da će i taj problem u idućim godinama riješiti.“

Zadruga se više u školskim spomenicama ne spominje, no pretpostavlja se da je zadruga nastavila sa svojim radom i idućih godina.

Želeći obnoviti i nastaviti tradiciju zadrugarstva u školi, sustavno njegovati običaje, zanate i vrijednosti kraja u kojem živimo i radimo, OŠ „Ljubo Babić“ 6. ožujka 2002. godine osnovala je Učeničku zadrugu Grozdek. Toga, nama značajnog dana, održana je osnivačka sjednica učeničke zadruge uz nazočnost Antuna Petka, predsjednika Središnjeg odbora učeničkog zadrugarstva Republike Hrvatske, Gordane Pavković-Pasecky, predsjednice Turističke zajednice grada Jastrebarskog, Dragice Severinac, predsjednice Vijeća roditelja škole, Stjepana Popovića, predsjednika Udruženja roditelja, Đurđice Lončarić, ravnateljice škole OŠ „Ljubo Babić“ te svih voditelja osnovanih sekcija, učenika i roditelja. Antun Petak

upoznao je zadrugare i goste s razvojem i važnošću zadrugarstva u očuvanju starih zanata i običaja te poželio uspjeh novoosnovanoj učeničkoj zadruzi. Na osnivačkoj je sjednici također predstavljen plan i program sekcija te su odabrana radna tijela. Za predsjednicu zadruge izabrana je učiteljica Sanja Sertić, a tajnicom zadruge postala je učiteljica Jagoda Markešić.

Te je godine sa svojim radom započela Keramičarska sekcija (voditeljica Sanja Sertić), Pčelarska sekcija (voditelj Željko Koritić), Mala kućna radinost (voditeljica Katica Tunuković), Ručni rad (voditeljica Katica Pavlečić), a osnovana je i Etno zbirka (voditeljica Jasnica Vojvodić). Malih zadrugara bilo je 115.

Tijekom godina zadruga je rasla – brojem sekcija, voditelja, malih zadrugara, sudjelovanjem na raznim manifestacijama, natjecanjima i smotrama, brojnim nagradama i priznanjima te svojom, za nas neprocjenjivom, imovinom – zadrugarskim blagom. Ponos naše škole, zadruga Grozdek, raste iz dana u dan. Cilj je zadruge prije svega učiti djecu praktičnom radu, promovirati tradiciju, kulturu i običaje našega kraja. Zadruga potiče kreativnost, poduzetništvo, njeguje radne navike te razvija poštovanje prema radu i vrijednostima koje rad donosi.

Zadruga njeguje i obnavlja tradiciju i djelatnosti ljudi našega kraja, osposobljava učenike za izradu predmeta vezanih uz stare zanate te doprinosi očuvanju narodnih običaja. Razvija pozitivan odnos prema baštini i nastoji je očuvati kako bismo se mogli dičiti ne samo prirodnim nego i kulturnim značajkama našega kraja. A stvarno se i imamo čime dičiti!

Sekcije

Male vezilje

voditeljice: Katica Pavlečić, naslijedila Valerija Kličković

Male vezilje njeguju tradiciju starog veza. Pod budnim su okom voditeljica učenici upoznali stare vještine naših baka. Osim običnog (štih po štih), savladali su jednostavan, polu popunjeni i puni bod te pečki vez i lančić. Prenošnjem nacrtanih motiva na domaće platno izrađuju motive narodnih nošnji našega kraja. Uz domaće laneno platno koriste i leakril, žuticu i bijelo platno. Tematski pripremaju i izrađuju stolnjake, jastučnice i ručnike. Tijekom godina rada usavršili su izradu tabletića - božićni i uskršni motivi dio su stalnog rada sekcije. Osim tih motiva zadrugari su se okušali i u izradi tabletića s motivima glagoljice kako bi se očuvala i njegovala baština hrvatskog naroda.

Keramičari

voditeljice: Sanja Sertić, Lidija Ban, Dijana Dikšić (Stjepan Stipković, vanjski suradnik)

Keramičari su uključeni u rad zadruge od samog osnutka. U obližnjem selu Rastoki lončarstvo ima stoljetnu tradiciju. U blizini sela nalazi se prirodni izvor gline pa je i to utjecalo na razvoj ovog zanata. Danas u selu djeluje samo jedan lončar – keramičar Stjepan Stipković, vrstan znalac i jedan od najboljih majstora u radu na lončarskom kolu u Zagrebačkoj županiji, pa i šire. Zadruga se povezala s tim vrsnim majstorom kako bi naši mali zadrugari naučili što više. Posjetili su i Tvornicu keramike u Ilovcu i upoznali se s polumanufakturnim načinom proizvodnje uz stručno predavanje inženjera voditelja proizvodnje.

Škola „Ljubo Babić“ može se pohvaliti odlično opremljenom radionicom u kojoj zadrugari ove sekcije uče tajne izrade keramike. Vlasnici smo keramičarske peći, peći za raku, potiskivača gline i valjka te raznih alatki za obradu keramike. U svom radu sekcija koristi engobe, glazure, specijalne glazure za raku te razne kalupe. Voditeljice su zadrugare naučile izrađivati glinene predmete, tehniku glaziranja, raku tehniku. Glavni je dio rada ove sekcije izrada ukrasnih i uporabnih predmeta od crvene i bijele gline. Osim nekih standardnih oblika (božićni i uskršni predmeti) sekcija nastoji svojim radom pratiti sve datume koji se tradicionalno obilježavaju u školi – Valentinovo, Dani kruha, Dani meda, Jaskanske vinske svečanosti. Posebno smo ponosni na rad vezan uz motive našega grada. Dio proizvoda poklanja se gostima škole, učenicima, zadrugarima te lokalnim udrugama, a dio je proizvoda namijenjen prodaji na manifestacijama vezanim uz obilježavanje značajnijih datuma u školi, gradu te županiji.

Izrada nakita

voditeljica: Gordana Kralj

U izradi nakita sekcija se povodi za oblicima i motivima nakita jaskanskog kraja. Izrađuju ogrlice, narukvice, naušnice, remenje, torbice, ukosnice, broševi... a to je tek mali dio. Poštuje se tradicionalni materijal pa se sav nakit izrađuje od perlica, kože, gline i špage. Sekcija nastoji očuvati tradiciju i kroz suvremen pristup izrade nakita. Kreativnim pristupom spaja se staro i novo, tradicionalno i moderno. Neobični materijali u rukama zadrugara postaju ukrasni predmeti - tako od zatvarača (na odjeći i obući), modernih materijala (traper) u rukama zadrugara nastaju prekrasni broševi. Narukvice od kože s keramičkim pločicama, narukvice od domaćeg platna, broševi u obliku kukaca (leptira, komaraca, pauka) izrađeni od sitnih perli, torbice od domaćeg platna s našivenim motivima – ukrasi su koje bi svatko htio imati. Njihovoj mašti nema kraja!

Mala kućna radinost

voditeljica: Katica Tunuković, naslijedila Irena Borojević

Mala kućna radinost svoj rad započinje prikupljanjem materijala za rad – zadrugari beru i prešaju cvijeće, sakupljaju šumske plodove, grane lijeske, vrbe, koru drveća, slamu te komušinu. Osim prirodnih materijala, koji su osnova njihova rada, koriste se i raznim gotovim materijalima (papir, staklene boce, vuna, salvete). Sekcija izrađuje ukrasno-uporabne predmete. Ukrašavaju kutije, staklene boce i čaše. Izrađuju svijeće punjene gelom. Bave se izradom prigodnih čestitki, košarica, držača i valjaka za salvete, ukrasnih spirala te različitih figura. Prihod ostvaren prodajom ukrasno-uporabnih predmeta koriste za nabavu materijala te za svrsishodne izvanučionične sadržaje kojima usavršavaju svoje vještine i nadograđuju postojeće znanje.

Etno sekcija – Etno zbirka

voditeljica: Jasnica Vojvodić, (Zvonimir Celinščak, vanjski suradnik)

Etno je zbirka svečano otvorena 17. prosinca 2002. godine. Od samog početka djelovanja Etno zbirke pa do danas prikupljen je velik broj eksponata koji veličaju naš kraj, podsjećaju na tradicionalne vrijednosti, čuvaju kulturu zavičaja te predstavljaju neprocjenjivu vrijednost ne samo za školu nego i za cijeli jaskanski kraj.

Uređen tavanski prostor područne škole Sveta Jana otvoren je svakom prolazniku kako bi zavirio u tajne prošlosti našega kraja. Etno zbirka tematski je podijeljena na četiri cjeline (družinska iža, pinjica, poljodjelstvo, narodna nošnja).

Veliki stol i klupe za veliku družinu, tkalački stan, postelja i ormar iz 1896. godine, lonci za kiseljenje mlijeka te ormar „šantuš“ iz 1920. godine samo su dio eksponata koji dočaravaju način života naših starih.

Soba

Ponosni smo vlasnici i najstarije preše u Republici Hrvatskoj – potječe iz davne 1827. godine. Zauzima posebno mjesto u „pinjici“ Etno zbirke. Taj je dio zbirke vezan uz dugu i iznimno bogatu tradiciju vinogradarstva i vinarstva našega kraja.

Etno zbirka čuva razno tradicionalno oruđe, suđe, ručne radove te predmete vezane uz prastare običaje ovoga kraja. Ekspoziti pričaju priču o životu i radu na ovim prostorima.

Poseban dio čini narodna nošnja svetojanskoga kraja.

Pinjica

Sakupljaju se i recepti o starim jelima našega zavičaja, a posjetiteljima Etno zbirke nudi se i mogućnost kušnje starih jela, osobito bazlamače i sira drobljenca.

Broj se eksponata svakim danom povećava (trenutno ih ima oko 160). Na ulazu stoji podugačak popis osoba koji su pridonijeli ostvarenju Etno zbirke. Zahvala je to svim sudionicima ovog hvalevrijednog projekta.

Osim prikupljanja, uređenja i održavanja prostora Etno zbirke, Etno se sekcija bavi i narodnim plesom i sudjeluje na raznim manifestacijama. U stalnoj je suradnji s KUD-om Sveta Jana.

Etno sekcija, uz stručno vodstvo voditeljice Jasne Vojvodić, svoje učenike uključuje i u projektna istraživanja. Prvi je projekt predstavljen na državnoj razini u Dubrovniku 2004. godine na šesnaestoj smotri učeničkih zadruga Republike Hrvatske. Projekt je nosio naziv Etno zbirka svetojanskoga kraja s prikazom „Kak su naši stari sir drobljenac delali“. Rad se sastoji od dva dijela: predstavljanja Etno zbirke te detaljnog prikaza izrade sira drobljenca.

Ovaj je istraživački rad učenika Ivana Ivičeka na državnoj razini Smotre učeničkih zadruga Republike Hrvatske osvojio značajno 2. mjesto. Drugi istraživački rad predstavljen je pod nazivom „Za kaj su nam negda rabili melini?“. Cilj je bio utvrditi točan broj mlinova vodenica na potoku Draga od izvora do ušća te istražiti u koju su se svrhu upotrebljavali. Izradili su upitnik i anketirali obitelji mlinara te obradili rezultate. Rad ima i praktičan dio – izradu bazlamače (zlevanke) – najpoznatijeg kukuruznog kolača svetojanskoga kraja. Istraživačkom radu pristupio je Ivan Iviček, a praktičan prikaz izrade bazlamače napravila je učenica Marijana Iviček. Rad je na državnoj razini Smotre učeničkih zadruga Republike Hrvatske osvojio 6. mjesto.

Pčelari

voditelj: Željko Koritić, vanjski suradnik

Voćnjak OŠ „Ljubo Babić“ može se pohvaliti velikim brojem košnica (20). Sekcija posjeduje vrcaljku za med, pčelarska odijela te sav prateći pribor i materijal potreban za kvalitetno pčelarstvo. Mali se pčelari brinu o pčelama i košnicama, vade med, a najslađi im je posao vrcanje meda. Proizvode vosak, med te propolis. Propolis prerađuju u ljekovite kapi o čemu su i objavili rad na jednoj učeničkoj smotri. 2008. godine proizveli su ocat od meda prirodnom fermentacijom. Proizvodnja octa od meda tema su ovogodišnjeg projekta smotre zadrugara. Pčelari su u sklopu rada sekcije u nekoliko navrata posjetili zavičajne proizvođače meda i promatrali pašu pčela. Razvili su suradnju i s Pčelarskom udrugom Lipa čiji su grupni članovi. Prezentirali su svoju proizvodnju u Koromačnom švicarskom donatoru.

Pčelarska se grupa može pohvaliti brojnim priznanjima i nagradama za svoj mukotrpan rad. Osvojili su 2. i 3. mjesto za kvalitetu meda na Danima vina, meda i lavande; Podgorski sajam vina, meda i lavande – svetojansko Mihovlje održan u Svetoj Jani 2003. godine donosi pčelarima brončanu diplomu za kvalitetu meda (miješanog); 2005. godine učenička zadruga za ocjenjivanje meda od pčelarske udruge Lipa dobiva srebro za cvjetni med.

Ove su godine na državnoj Smotri učeničkih zadruga pčelari nastupili s istraživačkim radom „Proizvodnja octa od meda“ i osvojili 9. mjesto.

Pčelari

Mali voćari

voditelj: Miljenko Šegudović

Prve su sadnice zasadili naši mali voćari 20. listopada 2006. godine – na Dan jabuka koji se tradicionalno obilježava u OŠ „Ljubo Babić“. U školskom voćnjaku posađeno je deset sadnica tzv. eko sadnjom. Stare su to sorte našega kraja: kanada, božićnica i zlatna paramenka.

Mali voćari obilaze voćnjak tijekom cijele godine. Obrezuju grane na starim voćkama, okopavaju, plijeve, prihranjuju voćke humusom, zalijevaju ih biljnim otopinama. Sudjeluju u berbi i spremanju jabuka. Pripremaju jabuke za zimu (omatanjem divljaka). Za Dan jabuka pripremaju predavanja i prezentacije vezane uz svoj rad.

Zadruga Grozdek sudjeluje na različitim prestižnim manifestacijama lokalnog, županijskog, državnog i međunarodnog karaktera.

Svake godine svoj rad predstavljaju na Danima kruha te Jaskanskim vinskih svečanostima. Od 2005. godine zadrugari sudjeluju i na Markovom sajmu u Zagrebu.

Neke važnije manifestacije na kojima je zadruga sudjelovala:

Izložba radova u Gradskom muzeju povodom Dana Grada (Jastrebarsko, 2002.)

Izložba radova za ulazak u Europsku uniju (Ivanić Grad, 2002.)

Podgorski sajam vina, meda i lavande – svetojansko Mihovlje (Sveta Jana, 2003.)

Europsko prvenstvo mažoretkinja u Jastrebarskom

Dani hrane i tradicijskih zanata (Zagreb, 2006.)

Svjetska izložba male i minijature keramike (Zagreb, 2007.)

Državno prvenstvo mažoretkinja (Jastrebarsko, 2009.)

Četrdeseta obljetnica Gradskog kazališta (Jastrebarsko, 2009.)

Međunarodni sajam proizvoda i usluga ruralnih područja – Eko Etno Hrvatska (Arena Zagreb, 2009.)

Od samog osnutka, zadruga je sudjelovala na smotrama učeničkih zadruga Republike Hrvatske. Na državnu razinu pozivaju se zadruge koje su postigle najbolje rezultate na županijskim i međuzupanijskim smotrama. Od 2005. godine državne smotre učeničkih zadruga nemaju više natjecateljski karakter. Cilj je državne smotre predstaviti rad i predmete koje izrađuju učeničke zadruge.

14. smotra učeničkih zadruga republike Hrvatske (listopad 2002., Sveti Filip i Jakov)

- osvojena 2. nagrada

15. smotra učeničkih zadruga republike Hrvatske (listopad 2003., Poreč)

- osvojena 2. nagrada

16. smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske (listopad 2004., Dubrovnik)

- osvojena 3. nagrada u kategoriji ukrasnih i uporabnih predmeta

- osvojena 2. nagrada za istraživački rad „Kak su naši stari sir drobljenac delali“

Na ovoj je smotri bila upriličena i prodajna izložba u atriju Sponze, Državnog arhiva u Dubrovniku, gdje su zadrugari izlagali (i prodavali) svoje radove.

17. smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske (listopad 2005., Zadar)
18. smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske (listopad 2006., Šibenik)
19. smotra učeničkih zadruga republike Hrvatske (listopad 2007., Trogir)
20. smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske (listopad 2008., Poreč)
- osvojeno 6. mjesto za istraživački rad „Za kaj su nam negda rabili melini?”
21. smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske (listopad 2009., Pula)
22. smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske (listopad 2010., Podgora)
- osvojeno 9. mjesto za istraživački rad „Proizvodnja octa od meda“

Državnim smotrama učeničkih zadruga već duži niz godina prisustvuje i ravnateljica škole, Sanja Sertić, kao član Državnog povjerenstva.

Zadruga Grozdek može se pohvaliti i osvojenim prvim mjestom u Zagrebačkoj županiji za radove učenika na temu Hrvatska u Europskoj uniji.

U svom radu zadruga Grozdek surađuje s Gradskim poglavarstvom, Turističkom zajednicom, Etno-udrugom Sveta Jana, Pčelarskom udrugom Lipa, udrugom za promociju zdrave hrane Eko bregi, Gradskim muzejom, Udrugom Iva.

Osobito smo ponosni na humanitarno djelovanje. Zadruga se uključuje u akcije prodajom eksponata za pomoć socijalno ugroženim obiteljima. Zadruga je pomogla i udruzi Idem (udrug koja se bavi djecom s poteškoćama u razvoju), a surađuje i s drugim humanitarnim udrugama na lokalnoj i županijskoj razini.

2003. godine Osnovna škola OŠ „Ljubo Babić“ nagrađena je Ministrovim priznanjem za uspješan, kvalitetan i kreativan rad. Dobivanju ovog visokog ministrovog priznanja svojim radom uvelike je pridonijela i zadruga Grozdek. 2008. godine priznanje za uspješnost u radu zadruga je primila i od Grada Jastrebarsko.

NAŠA ŠKOLA – EKO ŠKOLA

Međunarodne su Eko škole program Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education). Za uključenje u međunarodni program Eko škola u Republici Hrvatskoj zaslužna je udruga Lijepa naša. Osnovana 1990. godine s ciljem podizanja eko svijesti, brige za okoliš i zdravog života, udruga se priključila Zakladi. Zakladu je utemeljilo Vijeće Europe 1981. godine kako bi moglo usmjeravati, provoditi i nadzirati politiku odgoja i obrazovanja za okoliš u državama Europske zajednice. Odlukom Opće skupštine Zaklade, održane 1997. godine, udruga Lijepa naša postala je pridruženi član, a 1999. godine primljena je u punopravno članstvo Zaklade. U programu sudjeluje preko 300 osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i dječjih vrtića u Hrvatskoj. Osnovna škola „Ljubo Babić“ uključila se u program 2006. godine.

Osnivanje Eko odbora prvi je od sedam koraka koje škola mora ispuniti kako bi dobila certifikat Eko škole. Eko odbor odlučuje o ciljevima programa, načinu njegovog provođenja te nadgleda provedbu ostalih šest koraka. Cilj je odbora briga o dugoročnom provođenju programa. Odbor ne djeluje sam, nego se povezuje s upravom škole i lokalnom zajednicom. Lokalna zajednica podržava u financijskom i organizacijskom smislu aktivnosti i akcije koje škola provodi.

Eko odbor OŠ «Ljubo Babić» osnovan je 24. listopada 2006. godine.

Članovi Eko odbora (pri osnivanju):

Sanja Sertić, ravnateljica

Marija Božić, učiteljica biologije i kemije

Nada Jurković, učiteljica prirode i biologije

Slobodanka Vuksan, učiteljica biologije i kemije

Jasna Borković, učiteljica razredne nastave

Grozdana Lesički, učiteljica razredne nastave

Marica Rašić, učiteljica razredne nastave

Željko Koritić, voditelj pčelarske grupe

Marica Mahovlić, pedagoginja

Jana Frkonja, učenica

Domagoj Samarina, učenik

Tomislav Dvorski, učenik
Ljiljana Meštrić, predsjednica Vijeća roditelja
Ružica Šelebaj, predstavница Vijeća roditelja
Danica Kostelac, spremačica
Vladimir Pačić, predstavnik Grada Jastrebarsko
Mihael Zmajlović, direktor J.P.Komunalno
Tatjana Čulibrk, predstavnik Udruge «Zelena kockica»
Damir Županić, predstavnik Udruge «Zelena kockica»

Prije provođenja programa potrebno je utvrditi trenutno stanje okoliša škole. Utvrđuje se kakav je vanjski okoliš škole te koliko škola opterećuje okoliš, odnosno koliko proizvodi otpada i kolika je potrošnja energenata. Procjenjuje se i zastupljenost odgoja i obrazovanja za zaštitu okoliša u aktivnostima škole. Ocjena stanja okoliša izvršena je u svibnju i lipnju 2006. godine. Škola je već do tada godinu dana provodila zbrinjavanje otpada. U svim su razredima postavljene kutije Unija papira za selektivno odvajanje papirnatog otpada. U dvorištu škole postavljen je i zeleni otok s tri reciklažna kontejnera – za staklo, papir i pet ambalažu. U vanjskim prostorima postavljeni su i novi koševi za smeće.

Treći korak programa obuhvaća izradu programa rada. Škola samostalno izrađuje program na temelju ocjene stanja okoliša. Program se povezuje s nastavnim planom i programom, a provodi se kroz redovnu nastavu, eko grupe razredne i predmetne nastave te slobodne aktivnosti (cvjećarska sekcija, Učenička zadruga Grozdek, izbornu nastavu). Izrađen je okvirni plan djelovanja Eko škole, a sekcije vezane za ekologiju (pčelari, voćari, cvjećarska sekcija, čuvari okoliša) posebno još razrađuju svoj plan rada u kojem se specijaliziraju za svoje područje djelovanja.

Na ovoj se razini osnivaju eko patrole (pet učenika po smjeni predmetne nastave te pet učenika po smjeni razredne nastave) koje prate provođenje programa. Praćenje provedbe plana i programa temeljna je zadaća četvrtog koraka. Ocjenjuju se postavljeni ciljevi te se prate i bilježe svi projekti vezani uz ekološke teme. U školi se kontinuirano provodi praćenje i ocjenjivanje i to kroz izradu i promjenu panoa u predvorju škole, tabelarno praćenje prikupljenog starog papira te bilježenje i praćenje potrošnje električne energije i vode. Eko patrole jednom tjedno bilježe svoja zapažanja, a

školski koordinatori prate i izvještavaju realizaciju programa na redovitim sastancima Eko odbora.

Peti korak zapravo je praktičan rad u redovnoj nastavi i aktivnostima koje se provode u školi i izvan nje, a šesti korak obuhvaća obilježavanje Dana Eko škole te stalno podizanje ekološke svijesti.

Prihvatanjem eko projekta na razini škole, učitelji u svoje mjesečne planove uvrštavaju eko teme. Ekološkim se sadržajima pristupa interdisciplinarno. Kroz razna predavanja terenske i izvanučionične nastave uspješno se realizira plan i program. O radu škole javnost se obavještava putem radio Jaske, lokalne televizije TV+, lokalnih i regionalnih novina, a svi se sadržaji nalaze i na web stranici škole.

Sedmi korak predstavlja izradu Eko kodeksa škole. U izradi Eko kodeksa sudjelovali su svi sudionici Eko škole. Izložio se na vidljivo mjesto i stalno se nadopunjava. Na nivou škole raspisan je natječaj – za eko kodeks, himnu škole i logo.

Natječaj za logo škole

Učitelji su na satovima redovne nastave pripremili i uputili učenike na ovaj projekt. Iz svakog je razreda izabrano nekoliko prijedloga. Komisija za određivanje eko kodeksa odabrala je najbolji koji je Eko odbor prihvatio na sjednici. Eko kodeks postavljen je na središnji pano kako bi bio vidljiv svim učenicima i posjetiteljima škole:

**Čuvajmo okoliš za svoje dobro!
Neka nam zemlja sretna bude, za čistoću svi se trude!
Posadi u zemlji cvijet i odmah je ljepši svijet.**

Tekst himne napisala je učenica Ira Ribarić, a pjesmu uglazbila Maja Kraljev, učiteljica glazbene kulture.

Školski eko zov

Ovo je himna škole iz Jaske
za svu djecu, učitelje i raske,
za sve klince iz prvog a,
za sve frajere iz osmoga g.

Ovo je himna za sve nas,
zato pjevajmo u sav glas.
Neka pozorno sluša svatko
da se o prirodi brinemo jako.

Uzgajamo jabuke, uzgajamo pčele,
ukusan nam med svi ljudi vele.
Volimo drveće i razno cvijeće,
stvarno ne podnosimo nikakvo smeće!

Ovo je himna za sve nas,
zato pjevajmo u sav glas.
Neka pozorno sluša svatko
da se o prirodi brinemo jako.

Kako se školska učenička zadruga zove Grozdek, za eko znak škole odabran je grozd.

Logo škole

Svečanost dodjele certifikata i Zelene zastave održana je 27. travnja 2007. u Zagrebu, u velikoj kino-dvorani Studenskog centra. Svečano podizanje Zelene zastave u našoj školi upriličeno je 15. lipnja 2007. godine. Za tu priliku izdan je i bilten *Naša škola – Eko škola*.

Svečano podizanje Zelene zastave

Kako bi se zadržao status Eko škole potrebno je nakon dvije godine dokazati postignutu razinu prve godine i napredak u provedbi programa. Škola je uspješno obnovila status Međunarodne eko škole i time potvrdila svoje ekološko opredjeljenje. Od stjecanja Eko statusa pa do danas škola se uključila u brojne projekte i natječaje tako da nam zadržavanje statusa nije bio nikakav problem.

2008. godine škola se uključila u projekt Očuvajmo lokve koji provodi Park prirode Žumberak, Samoborsko gorje. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana voda, u suradnji s ekološkom udrugom Zelena kockica, organiziran je eko kviz s istoimenom temom.

S parkom prirode Žumberak ostvarena je odlična suradnja - učenici šestog razreda svake godine odlaze na izvanučioničnu nastavu u Slani Dol i Budinjak gdje sudjeluju u edukativnim radionicama.

Svake se godine posebna pažnja posvećuje obilježavanju Dana planete Zemlje. Na taj se dan organiziraju predavanja vezana uz ekologiju, predstavljaju i realiziraju projekti lokalnih eko udruga, uključuje u akcije vezane uz očuvanje okoliša, sadi cvijeće i drveće. Provodi se i eko kviz, u suradnji s udrugom Lijepa naša. Ekološki kviz Lijepa naša obuhvaća pet zadanih tematskih područja koji su dio nastavnih sadržaja predmeta prirode, biologije, kemije, geografije i vjeronauka.

Svake se godine, već tradicionalno, blagoslovom kruha, prodajnom izložbom i svečanošću na glavnom gradskom trgu obilježavaju Dani kruha – dani zahvalnosti za plodove zemlje. Vrijedne ruke mama i baka pomažu učenicima ispeći ukusan kruh i kolače, a učenici naše škole, u narodnim nošnjama, na prigodno ukrašenim štandovima, prodaju kruh, kiflice, kolače i ostale delicije spravljene po starim receptima jaskanskoga kraja. Obilježavanje Dana kruha ima i izložbeni karakter – osim izložbe kruha i domaćih proizvoda, izlažu se i eksponati vezani za pripremanje kruha, rad u polju i stare zanate.

Dani kruha - slika 1

Dani kruha - slika 2

U školi se provode akcije prikupljanja starog papira u kojoj su uključeni svi učenici škole. U sklopu Dana jabuka sade se i beru jabuke te posjećuju voćnjaci u okolici škole. U školi se organiziraju stručna predavanja i izložbe starih sorti. Taj se dan, kroz sve nastavne predmete, obrađuju nastavne jedinice povezane s ovom temom.

Područna škola Sveta Jana svake godine organizira i kestenijadu. Učenici sa svojim učiteljicama odlaze u šumu, sakupljaju ove slasne plodove jeseni, a zatim ih peku i uživaju u njima.

Kestenijada

Uz pomoć školskih eko koordinatorica, školskih eko kumova i Damira Županića iz tvrtke Ireks aroma d.d. koja svoj pogon ima u Jastrebarskom, organiziraju se predavanja o selektivnom prikupljanju i recikliranju otpada te o zdravoj prehrani i malim eko savjetima kojima se može puno pomoći našem gradu, državi i planeti.

Škola je sudjelovala i u natjecanju u likovnom, literarnom i glazbenom izričaju povodom obilježavanja Europskog tjedna šuma, 20.-14. listopada 2008. čiji je organizator bilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Skupni učenički rad učenika petog razreda naslovljen Šuma nagrađen je.

Hrvatska turistička zajednica u sklopu ekološko-edukativne akcije Volim Hrvatsku organizira natjecanje u literarnom i likovnom izričaju za učenike osnovne škole. Teme ovog natjecanja ekološke su naravi, a cilj im je podizanje ekološke svijesti. Od samog početka ovog projekta, učenici sudjeluju na natjecanju sa svojim literarnim i likovnim radovima, a uspjeh naših učenika ni jedne godine nije izostao.

Škola se ove godine uključila u program cjelovitog praćenja i učenja za dobrobit okoliša pod nazivom GLOBE program. Glavni koordinator programa u svijetu je NASA, a u Hrvatskoj je za to zadužena Agencija za odgoj i obrazovanje. Učenicima se u sklopu ovog programa nudi mogućnost samostalnog mjerenja kakvoće tla, vode i atmosfere, biometrijska mjerenja te analiza satelitskih snimaka. Prikupljeni podaci šalju se u NASA-inu bazu podataka. Voditeljica projekta je Nikolina Ribarić, učiteljica biologije i kemije. U svrhu razvijanja ljubavi i poštovanja prema prirodi, kao i poticanja istraživačkog rada na terenu, u školi je osnovana grupa Mladih geografa. Vođeni stručnim vodstvom učitelja geografije, učenici se bave prikupljanjem i analizom informacija vezanih uz njihovo područje rada. Svoj rad prezentiraju na razini škole kroz izradu tabelarnih i grafičkih prikaza putem plakata i prezentacija.

Stvaranje pozitivnog odnosa prema okolišu i razvijanje osjećanja odgovornosti prema njemu, stalna je zadaća naše škole. Provođenje brojnih aktivnosti, uključivanje u razne akcije, sudjelovanje u projektima ekološke naravi, organizacija eko kvizova, suradnja s javnim i ekološkim udrugama, sudjelovanje na natjecanjima s eko temama, samo je mali dio kojim škola doprinosi odgoju i obrazovanju brige za okoliš u svakodnevni život učenika i djelatnika, stoga s pravom možemo reći - zelena se zastava s ponosom vijori ispred škole!

ŠKOLSKI ŠPORTSKI KLUB

Školski športski klub osnovan je 1995. godine i svake godine broji 200-250 članova.

Treneri u klubu profesori su kineziologije koji predaju TZK u školi - Ines Jerčinović, Ratko Stojković, Ines Bohaček i Domagoj Šlat.

Priznanja, medalje i pehari svjedoče o uspješnosti naših učenika u gotovo svim sportovima.

Jedan od najvećih priznanja za kvalitetan rad u ŠŠK «Jastrebnik» je proglašenje naše članice Lane Jerčinović najuspješnijom sportašicom Zagrebačke županije 2003. godine u konkurenciji osnovnih škola, te najperspektivnijom mladom sportašicom Grada Jastrebarskog. U školskoj godini 2005./06. najboljom sportašicom Zagrebačke županije proglašena je Stella Dragović, 2006./07. najboljim sportašem Ivan Puškar, a 2008./09. Dora Stipković.

Klub u prosjeku godišnje nastupa na desetak županijskih natjecanja po čemu je jedan od najuspješnijih ŠŠK-a Zagrebačke županije.

Najznačajniji uspjesi ŠŠK-a na državnoj razini:

1995./96.

- sudjelovanje na državnom natjecanju u tenisu - ekipno (ž)

1996./97.

- sudjelovanje na državnom natjecanju u sportskoj gimnastici - pojedinačno (ž) - Mateja Baltorinić

1997./98.

- sudjelovanje na državnom natjecanju u atletici - ekipno (ž)
- sudjelovanje na državnom natjecanju u sport. gimnastici - pojedinačno (ž) - Mateja Baltorinić i Lana Jerčinović

1998./99.

- sudjelovanje na poluzavršnom i završnom državnom natjecanju u sportskoj gimnastici - pojedinačno (ž) - Mateja Baltorinić i Lana Jerčinović
- sudjelovanje na završnom državnom natjecanju u plivanju - ekipno (m)

- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u atletici - pojedinačno (ž) - Iva Jurković

1999./00.

- sudjelovanje na završnom državnom natjecanju u tenisu - ekipno (ž)
- sudjelovanje na završnom državnom natjecanju u plivanju - ekipno (m)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u stolnom tenisu - ekipno (m)

2000./01.

- sudjelovanje na državnom natjecanju u streljaštvu - ekipno (m)
- sudjelovanje na državnom natjecanju u plivanju - ekipno (m)

2001./02.

- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u sportskoj gimnastici - ekipno (ž) - drugim mjestom izboren je nastup na završnom državnom natjecanju, ali zbog tehničkih problema ekipi nije bio omogućen odlazak na to natjecanje

2002./03.

- sudjelovanje na poluzavršnom i završnom državnom natjecanju u sport. gimnastici - ekipno (ž)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u atletici - ekipno (ž)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u streljaštvu - ekipno (ž)

2003./04.

- sudjelovanje na poluzavršnom i završnom državnom natjecanju u sportskoj gimnastici - ekipno (ž)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u streljaštvu (ž)

2004./05.

- sudjelovanje na poluzavršnom u sportskoj gimnastici - ekipno (ž)

2006./07.

- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u stolnom tenisu - ekipno (ž)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u atletici - ekipno (m)

2007./08.

- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju streljaštvu
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u stolnom tenisu - ekipno (m) i (ž)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u atletici - ekipno (ž)

2008./09.

- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju streljaštvu - ekipno (m) i (ž)
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u atletici
- sudjelovanje na poluzavršnom državnom natjecanju u stolnom tenisu - ekipno (m)

Stolni tenis – natjecanje 2009./10.

Učitelji TZK-a svake godine organiziraju međurazredna natjecanja povodom obilježavanja Hrvatskog olimpijskog dana te Dana sporta povodom Dana grada. Školska se natjecanja organiziraju i u krosu, atletici i sportskoj gimnastici.

Natjecanje za Dan grada

Domaćini smo brojnih međuopćinskih i županijskih sportskih natjecanja, najčešće u stolnom tenisu i badmintonu. Sudjelujemo i u sportskoj manifestaciji „Sportske igre mladih“ kao domaćini županijskih susreta u odbojci na pijesku i badmintonu.

Grad Jastrebarsko u suradnji sa školom i ŠŠK-om pokrenuo je i projekte aktivnog provođenja slobodnog vremena za vrijeme zimskog i ljetnog odmora učenika. Zimska se radionica provodi u sklopu HOC-a Bjelolasica. Učenici u radionici polaze školu skijanja, sudjeluju u sportskim turnirima, sanjkaju se, organizira se orijentacijsko kretanje, a nudi im se i niz zabavnih (karaoke, društvene igre) te poučnih sadržaja (izlet na Klek i Ogulin).

Ljetna radionica nudi šaroliki program koji se odvija na nekoliko lokacija. Mali nogomet, škola brdskog biciklizma, škola rolanja, badminton, judo škola, rukomet, karate škola, odbojka na pijesku, škola plivanja, škola ronjenja, škola tenisa, streličarstvo, škola stolnog tenisa, košarka – streetball te likovna radionica našli su se na meniju ovogodišnje Ljetne igraonice. Igraonice omogućuju kvalitetno druženje uz aktivan program te obje svake godine broje sve više učesnika, kako učenika tako i učitelja voditelja. Projekte sufinancira Grad Jastrebarsko, a partneri u provedbi su Školski športski klub, Osnovna škola „Ljubo Babić“ i Srednja škola Jastrebarsko.

AKTIVNOSTI, PROJEKTI, PROGRAMI...

U svrhu osposobljavanja učenika za sigurno sudjelovanje u prometu u školi su uspostavljene Prometne jedinice, a provodi se i projekt Sigurno u prometu. Obje aktivnosti vodi Vesna Turk, učiteljica tehničke kulture. Prometne jedinice dio svojih aktivnosti izvodi i na ulazu u školu te poligonu, a učenici uspješno surađuju i s djelatnicima PU Jastrebarsko.

Prometne jedinice

Sigurno u prometu

U suradnji s Policijskom upravom u školi se proveo program MAH1 i MAH2 (Mogu, ako hoću). MAH1 preventivna je akcija Ministarstva unutarnjih poslova kojom se djecu i mlade želi potaknuti na zblžavanje i bolju suradnju s policijom. Program se provodi u policijskoj postaji s učenicima četvrtih razreda. Učenici su upoznati s policijskim poslom, a omogućen im je i obilazak svih radnih prostorija policijske prostorije što ih je izuzetno razveselilo. Važan dio programa je i upoznavanje s kontakt-policajcem te shvaćanje njegove zadaće kao prijatelja pomagača. Cilj programa je i ukazati na štetne posljedice vandalizma, konzumiranje alkohola i opojnih droga. Program MAH2 provodi se u prostorima škole, a u program su uključeni roditelji i razrednici učenika šestih razreda kao i stručni suradnici u prosvjeti. Roditelji su upoznati sa strategijom djelovanja policije u zajednici, statističkim podacima o zlouporabi droga, policijskim postupanjem u situacijama kad se maloljetne osobe zateknu s drogom te zakonskim i drugim posljedicama zlouporabe opojnih droga. Cilj je programa povećati informiranost i znanje roditelja te ukazati na važnost pozitivnih roditeljskih stavova o zdravom načinu života i slici koju stvaraju vlastitim ponašanjem. Na kraju predavanja svaki je roditelj dobio brošuru Protiv droge zajedno.

Za učenike četvrtih i šestih razreda svake se godine na sportskim terenima ispred naše škole održava Sajam mogućnosti. Osnovna je zamisao Sajma predstavljanje športskih klubova, kulturno-umjetničkih društava, udruga i društava. Zajednički im je cilj prezentirati svoje sadržaje i aktivnosti te uključiti što veći broj djece u svoje aktivnosti. Učenici na jednome mjestu mogu vidjeti mogućnosti koje im se nude u našoj sredini te se aktivno uključiti u rad istih. Uz prigodan zabavno-glazbeni program učenici se upoznaju i s radom interventne policije kao i vatrogasnim vježbama u kojima mogu i sami sudjelovati.

Sajam mogućnosti - slika 1

Sajam mogućnosti - slika 2

Škola je uključena i u međunarodni projekt UNICEF-a za sigurno i poticajno okruženje u školama. Program se provodi u sedam koraka, a u program su uključeni učenici, roditelji i svi djelatnici škole koji su prošli edukaciju. Od UNICEF-a su dobiveni materijali i priručnici, kako za učitelje, tako i za učenike i roditelje. Cilj projekta je sprečavanje nasilničkog ponašanja. Program se provodi kroz radionice na satovima razrednika gdje učenici sami određuju pravila ponašanja kao i posljedice u slučaju kršenja pravila. Slijedom programa, učenik koji napravi nešto loše ima priliku popraviti svoj čin dobrim djelom kako bi se na neki način iskupio. Provođenje ovog programa preventiva je za odgoj djece bez nasilja. Učenici kroz ovaj projekt uče o toleranciji te nenasilničkom ponašanju koje će im koristiti i u životu.

U školi se posebna pažnja posvećuje i radu s darovitom djecom. U travnju 2009. godine provedeno je utvrđivanje i identifikacija stupnja darovitosti učenika trećih razreda, a u prosincu 2009. učenika predmetne nastave. Nakon održanog sastanka učenika i roditelja s voditeljima radionice, učenici su se prema vlastitim interesima uključili u programe predviđene za njih. Učiteljice Lidija Ban i Svjetlana Miščin voditeljice su programa za učenike razredne nastave. Učenicima predmetne nastave pružila se mogućnost sudjelovanja u programu koji obuhvaća sadržaje iz prirodoslovno-matematičke skupine predmeta (voditelj Boris Šereg, učitelj fizike i tehničke kulture) i u programu koji obuhvaća sadržaje iz društveno-humanističke skupine predmeta (voditelj Mario Samarin, učitelj povijesti i hrvatskog jezika). U realizaciju ovoga programa uključene su i stručne službe naše škole, kao i ravnateljica Sanja Sertić. Program je značajan i koristan za darovite učenike – uz uvažavanje individualnih razlika, darovitim se učenicima osiguravaju najkvalitetniji izvori znanja te se stvaraju uvjeti za samostalno učenje kao i kvalitetnu i kreativnu uporabu stečenih znanja i vještina.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige nije
dopušteno kopirati ili umnažati ni na bilo koji način
prenositi bez prethodnog odobrenja nositelja prava

230 godina
OŠ „Ljubo Babić“
Jastrebarsko

1780.-2010.

